Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган ... Камітэту Саветаў БССР.

10 год ...

АДРАС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не зварочваюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог. вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

Зьмена адрасу: іншагародніх — 20 к., мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к.
За радок нанпарэлі пасярод тэксту 1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к.
Сьпешныя на 50 проц. даражэй
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:
За 1 дакумант . . . 35 кап.
За кожны дадатковы . . 15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант . . 15 „
За кожны дадатковы . . 5 „
Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, упаўнаважанымі газэты і ва ўсіх пашт.-тэл. кантарах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА

№ 279 (2768) Нядзеля, 8-га сьнежня 1929 г.

154 кр. "Советская Белоруссия" Одесса, Пастера 13, государ- ствен. публичн. библиотека. отдел. ... адзін экз.

Крах палітыкі ўмешваньня.

[Газ]эта „Известия" ў перадавіцы пад [загал]оўкам „Крушэньне палітыкі ўмеш[ваньня]", між іншым, піша: „Пры агалашэньні пратаколу, падпісанага 3-га [сьнеж]ня ў Нікольск-Усурыйску дыплёматычным камісарам Мукдэнскага ўраду і агентам НК па Замежных Справах, мы пісалі, што першую стадыю [ліквід]ацыі савецка-кітайскага канфлікту [мож]на лічыць скончанаю. Да гэтага [трэба] было патрэбным дадаць, што ад [мукдэ]нскага ўраду залежыць цяпер на [справ]е даказаць шчырасьць сваіх дэк[лярац]ый і выканаць абавязацельствы, [узяты]я ім на сябе.

[Тэл]еграма маршала Чжан-Сюэ-ляна, [якая п]адцьвярджае пратакол у Нікольск[-Усур]ыйску, зьяўляецца новым крокам [мукдэ]нскага ўраду на шляху да ліквідацыі канфлікту, які ўзьнік 5 месяцаў назад у выніку захопу Ў.-К. чыгункі. На гэтым шляху, бясспрэчна, [яшчэ] будзе пераможаны яшчэ шмат [перашк]од, і неабходна лічыцца з маг[чымас]цю розных нечаканасьцяў, але [толькі] для вырашэньня канфлікту ня [толькі] знойдзена, але і занатавана паў[намоцн]ымі органамі, як савецкага, так і [мук]дэнскага ўраду.

[Не]абходна падкрэсьліць, што гэта [адбы]лася ня толькі ня ў выніку „ўмя[шаньн]я дзяржаў", але проста напе[ракор] гэтаму акту. Можна лічыць [уста]ноўленым, што спроба ўраду Злу[чаны]х Штатаў, Францыі і Вялікабрытаніі ўзяць у свае рукі вырашэньне [савец]ка-кітайскага канфлікту скончы[лася] няўдачаю. Становішча зусім ня [зьмяня]ецца нават у тым выпадку, калі [да в]ыступленьня 3 дзяржаў далучацца [ня] толькі дзяржавы, накшталт Кубы, Панамы, але і іншыя ўдзельнікі [пакту] Келёга. Аднак, мы вельмі сум[няваем]мся ў тым, каб у дадзены момант [гэта]е далучэньне магло мець месца [якіх]-небудзь значных разьмераў.

[Дл]я ацэнкі няўдачы палітыкі ўмеш[ваньн]я ў вырашэньне савецка-кітай[скага] канфлікту асабліва зьвычайным [трэба] лічыць заяву дзяржаўнага сэ[кратар]а Злучаных Штатаў Стымсона. [У адк]азе на ноту 3-х дзяржаў СССР [выказа]ў ужо свае адносіны да прычын і [мэт] гэтага кроку амэрыканскай палітыкі. [М]ы заявілі, што выступленьне Злу[чаны]х Штатаў ні ў якой меры ня зьвяза[на з] сапраўдным жаданьнем ліквідацыі [савец]ка-кітайскага канфлікту і што [гэта]е выступленьне можа толькі затрымаць і сарваць намечаную згоду.

З заявы Стымсона мы са зьдзіўленьнем даведваемся, што ён лічыць пасьпяховымі (?) натугі дзяржаў пад кіраўніцтвам Злучаных Штатаў „пакласьці канец ваенным апэрацыям у Манчжурыі". З другога боку, дзяржаўны сэкратар Злучаных Штатаў вельмі пахвальна адазваўся аб шпаркім агалашэньні савецка-мукдэнскага пратаколу агенцтвам ТАСС і адзначыў, што гэтае паведамленьне закранае самы корань канфлікту і азначае вялікі крок у бок палепшаньня становішча. Мы цалкам згаджаемся са Стымсонам наконт таго, што „Нікольска-Усурыйскі пратакол закранае самы корань канфлікту".

Да сказанага трэба дадаць, што гэты „корань" быў закрануты да падпісаньня пратаколу тэлеграмаю Чжан-Сюэ-Ляна, які згадзіўся на савецкія ўмовы ліквідацыі канфлікту, і другой тэлеграмай Чжан-Сюэ-Ляна, якая зьмяшчаецца сёньня і пацьвярджае падпісаны пратакол. Можна цяпер запытаць, якія адносіны да гэтага „кораня" маюць натугі дзяржаў пад кіраўніцтвам Злучаных Штатаў? Мы думаем, што прыпісваць пасьпяховы ход ліквідацыі савецка-кітайскага канфлікту ўмешваньню дзяржаў—значыць, па меншай меры, цалкам і поўнасьцю пераблытваць сапраўдны ход падзей. Гэты пасьпяховы ход ліквідацыі канфлікту зьяўляецца вынікам цьвёрдай і наступовай палітыкі СССР, які ня даў справакаваць сябе на вайну, а з другога боку, не дапусьціў зьневажаньня сваіх законных інтарэсаў.

Чыноўнікі дзяржаўнага дэпартаманту Злучаных Штатаў, „робячы добрую міну пры дрэннай гульні", заяўляюць, што выступленьне Стымсона стварае прэцэдэнт, які дае Злучаным Штатам магчымасьць дзейнічаць гэтаксама і ў будучым у выпадку, калі ўзьнікае пагроза міру. Вынікі гэтага прэцэдэнту, з пункту гледжаньня непасрэдных намераў Злучаных Штатаў, трэба прызнаць больш, чым няўдалымі. Гэтай ацэнкі ня могуць, вядомая рэч, зьмяніць ніякай заявы, як-бы „сымптаматычна" яны ня гучэлі.

Спроба ўмешваньня імпэрыялістычных сіл пацярпела крушэньне, разьбіўшыся аб вытрыманую і правільную палітыку СССР. Такім зьяўляецца важнейшы ўрок з пройдзенага этапу".

Поўны развал кітайскага войска.

НАНКІНСКІ ЎРАД ЗДАЕ СВАЕ ПАЗІЦЫІ ПАЎСТАЎШЫМ ГЕНЭРАЛАМ

Генэральскі блёк супроць Нанкіну.

ШАНХАЙ, 6-12. Шы-Ю-Сян, які выступіў супроць Нанкіну, агаласіў дэклярацыю з заявою, што ён, будучы глыбока расчараваным у нанкінскай палітыцы, „лічыць сваім абавязкам трымаць свае войска напагатове супроць Нанкіну. Шы-Ю-Сян зьвярнуўся да генэралаў Ен-Сі-Шана, Фынь-Юй-Сяна і Чжан-Сюэ-Ляна. Шы-Ю-Сян запрашае гэтых генэралаў супольна заклікаць Ван-Цын-Вэя, каб упарадкаваць палітычныя справы.

Горад Анцын (сталіца правінцыі Аньхуэй) заняты войскам Шы-Ю-Сяна. Нанкін выслаў на новы фронт свае лепшае войска і сваіх нямецкіх вайсковых дарадчыкаў, але не адважваецца перайсьці ў наступ, абмяжоўваючы свае задачы аховаю тылу і абаронаю рэчкі. Паведамляюць, што нядаўна паўстаўшае ў Хубэі і Хэнані войска мела сутычкі з урадавым войскам каля Ічану. Два ангельскіх зьнішчыцелі былі абстраляны паўстаўшым войскам. З Ханькоу ў Ічан выслан трэці зьнішчыцель.

Нанкінскае войска пераходзіць да паўстанцаў

ШАНХАЙ, 7-XII. Тан-Шэн-Чы разам з шматлікай групай генэралаў нанкінскага войска і войска Гаміньдзюну агаласіў цыркулярную тэлеграму, у якой востра крытыкуе сучасны ўрад, асабліва Чан-Кай-Шы, Тан-Ен-Кая, Ван-Чжэн-Ціна і Ху-Хан-Міна.

Тэлеграма высоўвае патрабаваньне аб адстаўцы іх і аб перадачы ўрадавых спраў у рукі Ван-Цзін-Вэя. Апроч таго тэлеграма заклікае надтрымаць Чан-Фа Гуя.

Водлуг некаторых вестак, Шандуньская правінцыя ўжо перайшла на бок паўстаўшых.

* * *

ШАНХАЙ, 7-XII. Агенцтва Сімбун-Рэнго паведамляе, што гуандуньскія арміі, якія змагаюцца з Чан-Фа-Гуем, скарачаюць сілы сваёй абароны пад Кантонам, адступаючы ўсё далей на поўдзень.

* * *

ШАНХАЙ, 7-XII. Учора ўночы Нанкін абвешчан на ваенным становішчы.

Урад Чан-Кай-Шы дажывае апошнія дні.

ТОКІЁ, 7-XII. Водлуг паведамленьня агенцтва Сімбун-Рэнго, перамовы паміж Чан-Кай-Шы і Ван-Цзін-Вэем перарваны з прычыны назамірнай пазіцыі апошняга.

ТОКІЁ, 7-XII. Агенцтва Сімбун-Рэнго паведамляе, што ў сувязі з магчымым падзеньнем Нанкінскага ўраду, у Шанхаі ходзяць самыя нячуваныя весткі. На вуліцах чужаземнага кварталу—узмоцненыя патрулі. Пасьля поўначы забаронен ўсякі рух. Банкноты нанкінскага цэнтральнага банку не разьменьваюцца.

Чан-Кай-Шы падаўся ў адстаўку(?)

ТОКІЁ, 7-XII. Агенцтва Дэмпо Цусін паведамляе, што 6-га сьнежня на пасяджэньні дзяржаўнай рады Чан-Кан-Шы заявіў, што ён падаецца ў адстаўку і раіць у якасьці кандыдата на пасаду галоўнакамандуючага Ен-Сі-Шана, а на пасаду галавы ўраду—Тан-Ен-Кая.

Апроч таго, Чан-Кай-Шы прапануе запрасіць Ван-Цін-Вэя для таго, каб ліквідаваць сучаснае становішча.

Працоўныя БССР рашуча пратэстуюць

супроць спробы імпэрыялістаў умяшацца ў савецка-кітайскі канфлікт.

У рэдакцыю газэты „Савецкая Беларусь" паступіў шэраг пратэстаў, прынятых на агульных сходах рабочых заводаў і фабрык г. Менску: Эльвод, кравецкая ф-ка „Кастрычнік" і інш. з прычыны спробы імпэрыялістаў умяшацца ў савецка-кітайскі канфлікт.

Выступаўшыя на сходах рабочыя і работніцы поўнасьцю адобрылі замежную палітыку Савецкага Саюзу і выказалі сваё абурэньне спробе імпэрыялістаў сарваць вырашэньне канфлікту з Мукдэнам.

— Мы вітаем цьвёрдую палітыку савецкага ўраду,—адзначана у рэзалюцыі агульнага сходу студэнтаў Камуністычнага Унівэрсытэту БССР імя Леніна,—накіраваную да мірнага ўрэгуляваньня канфлікту на УК чыгунцы і адказ, дадзены міжнароднаму імпэрыялізму.

Міжнародны імпэрыялізм сваімі „міралюбівымі" дэкляцыямі аб забесьпячэньні пакту Келёга імкнецца адцягнуць увагу працоўных мас усяго сьвету ад набліжэньня вайны супроць СССР і арганізуе адзіны імпэрыялістычны блёк.

Абураныя чарговай правакацыяй міжнародных імпэрыялістаў, мы заклікаем пралетарыят і бядняцка-серадняцкія масы сялянства БССР больш шчыльна згуртавацца вакол КП(б)Б для ўзмацненьня тэмпаў нашага сацыялістычнага будаўніцтва, як асноўнай базы ўмацаваньня абароназдольнасьці БССР.

Сход завярае ўрад СССР, што на першаму заклiку мы ўсе, як адзін, пад кіраўніцтвам УсеКП, выступім на абарону нашай сацыялістычнай краіны.

Сапраўдны „гаспадар" патрабуе ажыцьцяўленьня пляну Юнга.

БЭРЛІН, 6-XII. Старшыня рэйхсбанку Шахт агаласіў мэмарандум аб пляне Юнга. Шахт выказвае зьдзіўленьне, чаму адкладваецца выкананьне пляну ў шкоду ўсім спрыяючым пэрспэктывам, якія прадугледжваюцца ім. Шахт баіцца, што пры перамовах з чужаземнымі ўрадамі аб ажыцьцяўленьні пляну Юнга ад Нямеччыны могуць патрабаваць яшчэ большых ахвяр, якія выходзяць па-за рамкі пляну Юнга, а гэта зробіць жыцьцёвасьць пляну яшчэ больш няпэўнай.

Ад нямецкага ўраду трэба патрабаваць, каб ён не згаджаўся ні на якія дадатковыя ахвяры і каб ён раней, чымся канчаткова ўхваляць пляя, упарадкаваў бюджэт Нямеччыны.

Агалашэньне мэмарандуму выклікала вялікае ўзрушэньне ў нямецкіх палітычных колах. Сацыял-дэмакратычны друк крытыкуе выступленьне Шахта. Урад абвясьціў заяву, у якой выказвае зьдзіўленьне, што Шахт агаласіў мэмарандум у момант перамоў, якія адбываюцца паміж ім і ўрадам па гэтым пытаньні. Урад рашыў не абмяркоўваць мэмарандуму і, абвясьціўшы ў рэйхстазе абгрунтаваньне сваёй фінансавай праграмы, паставіць пытаньне аб давер'і ўраду.

Вакол савецка-кітайскіх перамоў.

Замежны друк аб становучай палітыцы СССР.

Мукдэнскі ўрад даў свайму прадстаўніку пісьмовыя паўнамоцтвы.

МАСКВА, 6-XII. 5-га сьнежня г. г. НК на Замежных Справах атрымаў з Мукдэну тэлеграму, у якой Чжан-Сюэ-Лян паведамляе, што ён паслаў дыплёматычнага камісара Цай-Юн-Шэна, які мае пры сабе афіцыйныя пісьмовыя паўнамоцтвы, для абмеркаваньня ўсіх пытаньняў з прадстаўніком СССР Сіманоўскім згодна нашай тэлеграфнай перапіскі і вынікаў нарады.

6-га сьнежня г. г. НК на Замежных Справах паслаў старшыні Мукдэнскага ўраду маршалу Чжан-Сюэ-Ляну адказ, у якім паведамляецца, што агенту НК па Замежных Справах Сіманоўскаму даручана спаткацца з панам Цаем.

У выкананьне савецкіх патрабаваньняў.

ШАНХАЙ, 7-XII. Мукдэнскі карэспандэнт «Норд Чайна Дэйлі Ньюс» паведамляе, што пасьля доўгай нарады палітычнай рады Манчжурыі, на якой быў адобраны савецка-мукдэнскі пратакол, Цаю даручана праводзіць далейшыя перамовы.

Хун-Чун-Хуан у выкананьне савецка-мукдэнскага пратаколу падаўся ў адстаўку. Таксама паведамляюць, што ў адстаўку падаўся Чан-Фа-Гуй. Думаюць, што дубанем чыгункі будзе назначан Лю-Шан-Чын.

* * *

ШАНХАЙ, 3-12. Паведамленьне аб падпісаньні пратаколу паміж прадстаўнікамі ўраду СССР і Мукдэну зрабіла ў шанхайскіх палітычных колах вялізарнае ўражаньне.

Гувэр і Стымсон незадаволены.

НЬЮ-ЁРК, 6-XII. Вашынгтонскі карэспандэнт газэты «Нью-Ёрк-Уорльд» піша, што прэзыдэнт Гувэр і дзяржаўны сэкратар Стымсон незадаволены савецкай нотай, але тлумачэньнямі паўднёвых рэспубліканскіх газэт, якія зазначалі ім на неабходнасьць „займацца ўласнымі справамі".

Быць на варце.

ПАРЫЖ, 6-XII. Зазначаючы на паведамленьні з Шанхаю аб тым, што Нанкін ня прызнае мукдэнска-савецкай згоды, „Юманітэ" угледжвае ў гэтым непасрэдны вынік выступленьня [illegible] імпэрыялістычных дзяржаў. „Юманітэ" робіць вывад, што [illegible] Асобай Далёка-Усходняй арміі павінны быць на варце.

Японская грамадзкая думка адабрае пазіцыі ўраду.

ТОКІЁ, 6-XII. Хоць японскі друк яшчэ амаль не абмяркоўвае савецкага адказу на дэклярацыю дзяржаў, аднак, выразна відаць, што японская грамадзкая думка адабрае пазіцыю японскага ўраду і лічыць савецкі адказ правільным.

Наглай спробе ўмешваньня—адпор.

ТЫФЛІС, 7-XII. Тыфліскія пралетары адабраюць адказ савецкага ўраду на наглую спробу імпэрыялістаў умяшацца ў савецка-кітайскі канфлікт. Рабочыя і служачыя некаторых заводаў адпрацоўваюць [illegible] на карысьць [illegible] Асобай Далёка-Усходняй арміі.

Несваечасовы і памылковы.

ПЭЙПІН, 6-XII. У чужаземных колах Пэйпіну, у тым ліку і ў амэрыканскіх, лічаць погляд Злучаных Штатаў несваечасовым і вельмі памылковым.

Як ахранка арганізавала міруцкі працэс

ЛЁНДАН. Адзін з абвінавачаных па міруцкаму працэсу дзеячоў індыйскага рабочага руху Брэдлі ў лісьце да ангельскага камітэту „абароны міруцкіх зьняволеных" выкрывае, якім чынам [illegible] налёту паліцыі на памяшканьне ангельскай кампартыі ў 1925 годзе, фатаграфічныя здымкі тэлеграм і лістоў, у тым ліку тых лістоў, якія Брэдлі пісаў... сваёй матцы.

Гаіты на ваенным становішчы.

НЬЮ-ЁРК, 6-XII. Водлуг паведамленьня з Прэйс (сталіца Гаіты), камандаваньне марскога корпусу Злучаных Штатаў, які знаходзіцца там, абвясьціла Гаіты на ваенным становішчы. Прычынаю для гэтага была дэманстрацыя бастуючых служачых мытніцы, якія напалі на мытнае кіраўніцтва. Дэманстрацыі былі разагнаны, 28 чалавек арыштавана.

Забастоўка мытных служачых зьяўляецца толькі пабочным выяўленьнем незадаволеньня, выклікапага нядаўнімі ўчынкамі прэзыдэнта, які забараніў прэзыдэнцкія і парлямэнцкія выбары. Забарона гэтая выклікала вялікае хваляваньне і дэманстрацыі пратэсту.

Сацыял-дэмакраты зрасьліся з фашызмам.

ВЕНА, 6-XII. Парлямэнцкая камісія па рэформе аўстрыйскай канстытуцыі скончыла ўчора свае нарады. Буржуазныя партыі канчаткова дагаварыліся з сацыял-дэмакратамі. Сацыял-[illegible] „Арбайтэр Цэйтунг" спрабуе затушаваць капітуляцыю сацыял-дэмакратаў, заяўляючы, што праз папярэднюю дагаворанасьць з буржуазнымі партыямі ўдалося адхіліць вельмі небясьпечны ўдар, [illegible]

Масавыя арышты ў Польшчы.

ВАРШАВА, 4-XII. Пасьля масавых арыштаў рабочых дзеячоў у Варшаве [illegible] арыштавана 18 чалавек, абвінавачаных [illegible]

На ўсесаюзным зьездзе ўдарных брыгад.

ПРЫВІТАНЬНЕ ЦК УсеКП(б).

ВЫШЭЙ СЬЦЯГ БАРАЦЬБЫ ЗА НОВУЮ САЦЫЯЛІСТЫЧНУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ ПРАЦЫ.

МАСКВА, 6-XII. Усесаюзны зьезд ударных брыгад [illegible] Ленінскаму ЦК УсеКП(б) [illegible]

Зьезд ставіць задачай яшчэ шырэй разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва і ўцягнуць у яго ўсю актыўную рабочую масу [illegible]

Вышэй сьцяг Леніна!

Вышэй сьцяг барацьбы за новую сацыялістычную дысцыпліну працы!

[illegible] зьезду ЦК УсеКП(б).

[Бу]дуецца тэлефонная [лін]ія Ленінград—Бэрлін.

ЛЕНІНГРАД, 6-12. [illegible]

Адчынілася ветка чыгункі на Чусаўскіх нафтавых промыслах.

ПЕРМ, 5-12. Адчыніўся рух на новай чыгуначнай ветцы Валежная—Нафта. [illegible] Пермскай чыгункі.

Арганізацыя прамыслоўцаў для „ратаваньня" Амэрыкі ад крызісу.

ВАШЫНГТОН, 6-12. [illegible]

НЬЮ-ЁРК, 5-XII. На аўтамабільных прадпрыемствах у Дэтройце [illegible]

КЛЯСА СУПРОЦЬ КЛЯСЫ.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ БЭРЛІНСКІХ РАБОЧЫХ.

БЭРЛІН, 5-XII. Адбылася шматлюдная дэманстрацыя ў чэсьць зьезду рэвалюцыйнага крыла прафсаюзаў Нямеччыны. Дэманстранты ішлі з шматлікімі чырвонымі сьцягамі і рэвалюцыйнымі плякатамі. Перад дэманстрантамі з прамовамі выступалі некаторыя дэлегаты зьезду, якія выкрывалі сэнс лёзунгаў, высунутых зьездам. Прамовы дэлегатаў сустракаліся бурнымі авацыямі.

Дэманстранты, сабраўшыся на мітынг, ухвалілі паслаць прывітальную тэлеграму ЦК УсеКП(б) і Чырвонай арміі. Паліцыя некалькі разоў атакавала калёны дэманстрантаў, асабліва тыя, што накіроўваліся з рабочага раёну.

Тэрор супроць камуністаў-дэпутатаў.

БЭРЛІН. Старшыня рэйхстагу Лебэ на пасяджэньні камісіі па распарадку працы рэйстагу падаў прапанову аб узмацненьні дысцыплінарных захадаў у адносінах да камфракцыі. Згодна прапановы старшыні рэйхстагу надаецца права выключаць дэпутатаў за парушэньне дысцыпліны нават на 30 пасяджэньняў з адпаведнымі вылічэньнямі дэпутацкай пэнсіі і пазбаўленьня права дармовага праезду на гэты тэрмін.

Калі дэпутат, якога ўхвалена выключыць, адмаўляецца выйсьці з залі, дык камісія па распарадку працы мае права адрасу-ж выключыць гэтага дэпутата яшчэ на 30 пасяджэньняў, адначасна пазбавіўшы яго права ўдзельнічаць у пасяджэньнях камісіі. Прапанова Лебэ была ўхвалена большасьцю галасоў камісіі супроць 4-х камуністаў, нацыяналістаў, якія ўстрымаліся ад галасаваньня. На тым-жа пасяджэньні камісія пазбавіла дэпутацкай недатыкальнасьці камуністычных дэпутатаў Конэна, Дэнгеля і Бленске, абвінавачаных у парушэньні закону аб друку.

Сацыял-дэмакраты і іх „левае" крыло адыгрываюць здрадніцкую ролю.

СТАКГОЛЬМ, 5-12. На зьезьдзе швэдзкай кампартыі Ліндэрут у сваім дакладзе зазначыў, што падзеі, якія здарыліся пасьля 10-га пленуму Выканкому Камінтэрну, далі новыя пацьверджаньні правільнасьці ацэнкі сусьветнага становішча, дадзенай Камінтэрнам і правільнасьці характарыстыкі „3-га пэрыяду", пасьляваеннага крызісу капіталізму. Погляд правых апартуністаў, выказаны Бухарыным у [illegible]

Тав. Ліндэрут, падрабязна спыніўшыся на ролі сацыял-дэмакратыі і яе падахвочваньні буржуазеяй і дзяржаўным апаратам, на канкрэтных прыкладах паказвае, што ў клясавай барацьбе сацыял-дэмакраты разам з іх левым крылом адыгрываюць здрадніцкую ролю. Швэдзкія-ж рэнэгаты ад камунізму толькі ўзмацняюць пазіцыі сацыял-дэмакратыі, разьвіваючы барацьбу супроць Камінтэрну і прак[illegible]

Забастоўка трамвайных рабочых.

ТОКІЁ, 6-XII. Сёньня раніцою саюз трамвайных рабочых, у які ўваходзіць 13 тысяч чалавек, абвясьціў усеагульную забастоўку ў знак пратэсту супроць рашэньня токійскага муніцыпалітэту зьнізіць на 20 проц. прэмію, якая выдаецца ў канцы году. З тысячы трамвайных вагонаў знаходзіцца ў руху толькі 500, якія абслугоўваюцца мабілізаванымі дзеля гэтага канцылярскімі служачымі муніцыпалітэту і служачымі іншых катэгорый.

Напярэдадні ўсеагульнай забастоўкі.

ВЕНА, 5-XII. Як паведамляюць з Атэнаў, забастоўка газавых заводаў прадаўжаецца. Рабочыя атэнскага трамваю і чыгуначнікі таксама падалі патрабаваньне прадпрыемцам аб павялічэньні заработку, пагражаючы вабастоўкаю. Урад Вэнізэлоса рашыў ужыць рашучыя захады да прыдушэньня забастовачнага руху. Вэнізэлос пагражае ўжыцьцём рашучых захадаў. Ён падкрэсьлівае, што ўрад будзе разглядаць магчымую ўсеагульную забастоўку на прадпрыемствах грамадзкага карыстаньня і чыгунках, як рэвалюцыйнае паўстаньне і будзе „дзейнічаць у адпаведнасьці з гэтым".

„Форвэртс" нездаволен.

БЭРЛІН, 5-XII. „Форвэртс" прысьвечвае перадавіцу правалу франка-нямецкай сацыял-дэмакратычнай дэманстрацыі ў парыскай ваколіцы Шампіны. „Форвэртс" спрабуе выка[illegible]

Камуністычны дэпутат Росяк узьняў чырвоны сьцяг

ВАРШАВА, 7-12. За вотум недавер'я [illegible] 246 галасоў супроць 120-ці. [illegible] „Проч фашызм. Няхай жыве Польская Савецкая Рэспубліка" [illegible]

Што выклікала хваляваньне тубыльцаў.

ЛЁНДАН, 3-XII. Як паведамляюць з Ёганэсбургу (Паўднёва-Афрыканскі саюз) [illegible]

Пасьля перамогі левага крыла прафсаюзаў.

ЛЁНДАН, 3-XII. Як паведамляюць з Бамбэю, [illegible]

Фашыстым не ўдаецца задушыць рабочую прэсу.

ВЕНА, 4-XII. Як паведамляюць з Сафіі, [illegible]

ПРАВЕРКА І ЧЫСТКА РАДОЎ КП(б)Б

За генэральную лінію партыі

Праверка савецкіх і вучэбных ячэек праходзіць пры актыўным удзеле рабочых, служачых і студэнцтва. Праверка выявіла наяўнасьць заціску самакрытыкі і прасьледваньня карэспандэнтаў у некаторых ячэйках.

Ачысьціўшы свае рады ад усяго шкоднага і непатрэбнага, партыя папоўніцца сотнямі перадавых рабочых

ЛЕНІН АБ БЕСПАРТЫЙНАСЬЦІ.

Вялікім недахопам усёй нашай масавай працы зьяўляецца тое, што мы зусім недастаткова змагаемся з ідэяй беспартыйнасьці, якая заражае паасобных рабочых. Інакш бы на пытаньне аб прычынах няўступленьня ў партыю не давалі-б часамі такіх адказаў: „ці ня ўсё роўна, знаходжуся я, ці не знаходжуся ў партыі. Можна і так актыўна ўдзельнічаць у грамадзкай працы. Я вось 9 год працую актыўна, член Гарсавету, член завкому і г. д.“ (Рабочы кавальскага цэху „Красное Сормово“). «Я камуніст, толькі без партбілету. Наогул трэба спыніць розьніцу паміж партыйнымі і беспартыйнымі“. (Рабочы заводу «Богатырь“).

Гэтыя адказы можна тлумачыць толькі тым, што, растлумачваючы пытаньні і задачы бягучага дню, мы мала аддаем увагі агітацыі за партыйнасьць, мала папулярызуем пагляды па гэтыя пытаньні Леніна. Рабочыя ня ведаюць усёй той барацьбы, якую ён праводзіў з ідэяй беспартыйнасьці, за суровую партыйнасьць. Ленін яшчэ ў сібірскай высылцы выступіў вельмі востра супроць эканамістаў. Эканамісты ня бачылі патрэбы ў палітычнай партыі пралетарыяту, яны былі толькі за эканамічную барацьбу і заклікалі да ўтварэньня толькі кас узаемадапамогі, прафсаюзаў і іншых да гэтага падобных арганізацый. Ленін тады пісаў: «арганізуйцеся таксама і ў палітычную партыю... Бяз гэткай арганізацыі пралетарыят ня здольны ўзьняцца да сьвядомай клясавай барацьбы, бяз гэткай арганізацыі рабочы рух ахвяраваны на бясьсільле». І пазьней, пасьля 1905 году, калі ліквідатары ўзьнялі пытаньне аб роспуску нелегальнай партыі і разьмяшчэньні яе ў страхкасах, гуртках і іншых падобных арганізацыях, Ленін ганьбіў іх, як здраднікаў рабочай клясы. Ленін заўсёды лічыў, што без сваёй партыі пралетарыят ніколі не перамог-бы царызм і буржуазію і што яшчэ большую ролю адыгрывае партыя ва ўсёй клясавай барацьбе пралетарыяту пры яго дыктатуры. Аб гэтым ён пісаў: «бяз партыі, жалезнай і загартаванай у барацьбе, бяз партыі, якая карыстаецца давер'ем усяго сумленнага ў данай клясе, бяз партыі, якая ўмее сачыць за настроем мас і ўплываць на масы, праводзіць пасьпяхова гэткую барацьбу немагчыма». Ленін зазначаў, што „беспартыйнасьць ёсьць ідэя буржуазная. Партыйнасьць—ёсьць ідэя сацыялістычная“. Ён заўсёды падкрэсьліваў, што „ў самым лепшым выпадку беспартыйнасьць сьведчыць аб палітычнай няўстойлівасьці і маласьвядомасьці“. Ня ведаюць гэтага тыя беспартыйныя актывісты, якія гавораць аб „спыненьні розьніцы паміж партыйнымі і беспартыйнымі“. Яны тут падпадаюць пад уплыў буржуазных ідэй.

Буржуазеі выгодна паслабленьне партыі пралетарыяту, і яна ўсімі сіламі прасоўвае ў рабочую клясу ідэю беспартыйнасьці. Зусім не выпадкова буйнейшае паўстаньне супроць савецкай улады (Кранштадзкае) было арганізавана пад лёзунгам барацьбы з партыяй—„за саветы без камуністаў“. Буржуазея добра разумее, што зьнішчыўшы партыю, яна шпарка асіліць рабочых і сялян. Буржуазея добра разумее, што толькі маючы сваю партыю пралетарыят можа кіраваць усімі працоўнымі масамі, можа прыцягваць іх да актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве.

Але гэтага не разумеюць часамі паасобныя рабочыя. Калі-б усе думалі так, як паасобныя рабочыя „Красного Сормова“ і „Богатыря“, дык ніхто-б і ў партыі не знаходзіўся, партыя разваліласяб, рабочая кляса засталася-б без свайго кіраўніка і была-б рашуча парамоджана ў барацьбе з буржуазеяй. Партыя непатрэбна будзе толькі ўжо ў бяскласавай грамадзе, калі ня будзе клясавай барацьбы. Пры клясавай барацьбе толькі партыя сваім кіраўніцтвам забясьпечыць магчымасьць пераможнай барацьбы. Зразумела, партыя без падтрыманьня рабочай клясы, без актыўнай працы беспартыйных рабочых і ўсіх працоўных ня можа пераможна будаваць сацыялізм. Зразумела, і не знаходзячыся ў партыі, можна быць карысным для рабочай клясы, можна актыўна ўдзельнічаць у грамадзкім жыцьці і ва ўсёй нашай працы. Але з гэтага ніяк ня выходзіць, што можна распусьціць партыю, ці яе паслабіць. Ленін пісаў, што адмаўленьне партыйнасьці і партыйнай дысцыпліны «роўназначна поўнаму разбраеньню пралетарыяту на карысьць буржуазеі». Гэтага ня хоча ніводзін рабочы. Гэтага ня хочуць, зразумела, і тыя беспартыйныя актывісты, якія прынцыпова адстойваюць сваю беспартыйнасьць і тым самым несьвядома служаць буржуазнай ідэі беспартыйнасьці.

Нам неабходна, асабліва зараз, у зьвязку з задачамі росту партыі за кошт рабочых, узмацніць растлумачэньне рабочым масам паглядаў Леніна па беспартыйнасьць, узмацніць растлумачэньне значэньня партыі для барацьбы рабочай клясы. Нам трэба дамагчыся, каб ня было рабочага, які не разумеў бы неабходнасьці барацьбы з ідэяй беспартыйнасьці. Трэба дамагчыся, каб кожны рабочы разумеў, чаму Ленін і ўсе ленінцы заўсёды за суровую партыйнасьць, супроць расплывучатай буржуазнай ідэі беспартыйнасьці.

А. Карлік.

Папярэднія вынікі праверкі і чысткі савецкіх ячэек.

Чыстка савецкіх і вузаўскіх ячэек па Менскай акрузе падыходзіць да канца. Большасьць гэтых ячэек (75 пр.) ужо праверана, рэшта знаходзіцца ў стадыі праверкі. Зараз па Менску самы разгар чысткі вузаўскіх ячэек. Тэмп чысткі вузаўскіх ячэек хуткі. Актыўнасьць з боку партыйцаў і беспартыйнага студэнцтва вялікая.

Згодна вестак, якія паступаюць ад праверачных камісій, большасьць савецкіх ячэек КПБ правялі дастатковую падрыхтоўку да чысткі. Мэты і задачы чысткі былі дастаткова папулярызаваны сярод партыйнай і беспартыйнай масы. Увага масы была дастаткова сканцэнтравана на чыстцы. Наведваньне праверачных сходаў партыйцамі другіх ячэек было вельмі часта, тое самае было і з боку беспартыйных рабочых і служачых. На праверачных сходах наглядалася досыць вялікая актыўнасьць з боку партыйных і беспартыйных мас. На кожнага таварыша, які праходзіў чыстку, прыпадала ня менш 8-10 пытаньняў, і трох выступленьняў. Былі выпадкі калі колькасьць выступленьняў па некаторых кандыдатурах даходзіла да 15. Праўда за некаторымі ячэйкамі наглядалася недастатковасьць падрыхтоўкі, у выніку чаго былі нават зрывы першых перавыбарчых сходаў, што між іншым мела месца ў ячэйцы Наркамзему.

Галоўным лёзунгам пад якім праводзілася чыстка быў лёзунг самакрытыкі. Ніколі самакрытыка ня была на такой вышыні, як у часе чысткі. Ніколі ніхто з камуністаў не гаварыў так прама таго, што было сказана на праверачных сходах. Мэтад самакрытыкі адыграў вялікую ролю ў выкрываньні розных ухілаў і скажэньняў генэральнай лініі партыі і бюракратызму.

Трэба адзначыць, што з боку паасобных ячэек і камуністаў была заўважана недаацэнка самакрытыкі, боязь перад ёй. Калектыў Дзяржстраху па праверачным сходзе баяўся адкрыта выказаць свае недахопы. З боку паасобных камуністаў наглядалася нерашучасьць у сваіх выступленьнях на праверачных сходах.

У часе чысткі выявілася, што ў некаторых ячэйках наглядаўся зажым самакрытыкі, рабкоры выкідаліся з устаноў, насьценгазэты не зьмяшчалі заметак пра „вялікіх людзей“, радавая маса камуністаў ведаючы аб усіх гэтых недахопах маўчала. Радавая маса камуністаў лічыла сябе „маленькімі людзьмі“ і не рэагавала на розныя адмоўныя зьявішчы „начальства“. Чыстка ўсе гэтыя недахопы выкрыла. У часе чысткі былі выяўлены моманты бюракратызму, п'янства, антысэмітызму, скажэньняў лініі партыі асобнымі партыйцамі. Былі выпадкі, калі камуністы надпісаліся на ІІ-ю пазыку індустрыялізацыі і ўносілі ўсяго 5-10 руб. і г. д.

Як бы пільна не адносіліся праверкомы да сваёй справы, усё-ж трэба адзначыць, што без актыўнага ўдзелу беспартыйная масы рабочых і служачых нельга было-б выкрыць усяго таго, што было выяўлена ў часе чысткі. Актыўнасьць мас значна дапамагла праверачным камісіям выкрыць твар партыйнай ячэйкі, твар паасобных камуністаў. Нават абсьледваньне ячэек, якое было праведзена райкомам напярэдадні чысткі не змагло выявіць усяго таго, што выявіла сама чыстка з актыўным удзелам беспартыйных. Партчыстка выявіла сапраўдны твар савецкіх ячэек.

Усяго ўжо праверана 33 ячэйкі з агульным лікам членаў у 818 чалавек.

Выключана з партыі 95 чалавек, што складае 11,6 проц. агульнага ліку камуністаў гэтых ячэек. Дадзена розных партыйных спагнаньняў—232, альбо 28,3 проц.

Такі вялікі процант партспагнаньняў тлумачыцца тым, што частка членаў савецкіх ячэек надзвычайна спакойна адносіліся да злоўжываньняў, ненармальных зьявішч, як п'янка, пяўжыўчывасьць друг з другам, грывьня, сямейнасьць, антысэмітызм і інш., якія мелі месца ў савецкіх установах.

Зараз пачынаецца чыстка вытворчых ячэек, якіх па Менскай акрузе налічваецца 56 з агульным лікам членаў—3835 чал.

Райкомамі па гэтым пытаньні праведзена спэцыяльная нарада бюро і сэкратароў вытворчых ячэек з мэтаю падкрэсьліць асабліва важныя моманты чысткі, завастрэньня на іх увагі партыйных і беспартыйных мас.

Чыстка вытворчых ячэек будзе скончана да 15 студзеня.

Усім ячэйкам КП(б)Б Менскае акругі.

МенАКК, зьмяшчаючы ніжэйнаступны дадатковы сьпіс таварышоў, вызначаных у сябры праверкомаў, просіць усе ячэйкі КПБ абмеркаваць гэтыя кандыдатуры на чарговых партсходах і калі будуць адводы ў дзесяцідзённы тэрмін паведаміць аб гэтым АКК (вул. Энгельса, 28).

Сьпіс таварышоў, вылучаных у сябры праверкомаў:

1. **Шандыбін** Георгі Сяргееў, сябр партыі з 1919 году, рабочы, працуе на станцыі Барысаў.
2. **Семенавычаў** Хведар Міхасеў, сябр партыі з 1919 г., рабочы, працуе на зав. імя Леніна.
3. **Бабылёў** Ян Янаў, сябр партыі з 1920 г., рабочы, працуе на скіпідарным заводзе.
4. **Лункоў** Афанасі Сьцяпанаў, сябр партыі з 1919 г., рабочы, працуе ў групкоме харчавікоў.
5. **Паўлоўскі** Базыль Осіпаў, член партыі з 1917 г., рабочы.
6. **Белашэвіч** Антось Міхасеў, сябр партыі з 1919 г., рабочы, працуе на ст. Барысаў.
7. **Аўрэйцэвіч** Станіслаў Іосіфаў, сябр партыі з 1918 г., служачы, працуе ў Барысаўскім РВК.
8. **Серафімоўскі** Аляксандар Людвігаў, сябр партыі з 1917 г., рабочы, працуе на зав. Домбаль.
9. **Валодзін** Карла Янаў, член партыі з 1919 г., рабочы, сакратар яч. савўстаноў у Барысаве.
10. **Завялаў** Сяргей Міхасеў, сябр партыі з 1919 году, рабочы, працуе ў Белдзяржсьпірце.
11. **Меламед** Гдалья Хемьеў, член партыі з 1920 году, рабочы, працуе ў ГЭТ'е.
12. **Вег** Дзюл Адаюмаў, член партыі з 1919 г., рабочы, працуе ў саўгасе Санжаны.
13. **Номаль** Міхась Францавіч, член партыі з 1914 г., селянін, працуе у саўгасе імя Лекерта.
14. **Ашак** Янка Юр'яў, член партыі з 1914 г., рабочы, працуе ў НКЗС.
15. **Плешакоў** Пётр Хведараў, член партыі з 1918 г., рабочы, працуе ў Кастрычнікавым РК партыі.
16. **Голікаў** Павел Сямёнаў, член партыі з 1918 г., рабочы, састаіць у яч. Праўгасу БДУ.
17. **Гусеў** Ян Андрэеў, член партыі з 1919 г., рабочы, састаіць у яч. Праўгасу БДУ.

Старшыня Менскай АКК КП(б)Б

Дамброўскі.

Больш увагі росту.

(Парткалектыў Белдзяржбуду)

Ужо другі месяц працягваецца праверка і чыстка цэхячэек Белдзяржбуду. Праверана ўжо цэхячэйка цагельных заводаў і цэхячэйка пры пабудове 100-кватэрнага дому Акцыянэрнага Таварыства „Дамбуд“. Зараз распачата праверка цэхячэйкі пабудоў Унівэрсытэцкага гарадку і Дому Ураду.

З прычыны пачацьця праверкі пасьля будаўнічага сэзону, калі на пабудовах і цагельных заводах засталася толькі палова рабочых, удзельнічала ня ўся тая маса сярод якой парткалектыў вёў работу.

Праверка і чыстка партарганізацыі больш усяго абапіраецца на асноўных сталых кадрах рабочых.

Там, дзе добра працавала цэхячэйка удзел рабочых у чыстцы павялічваецца.

Калі пры чыстцы цэхячэйкі цагельных заводаў наведваньне і актыўнасьць рабочых былі добрыя, што было адзначана ў вывадах праверкому, дык нельга гэтага сказаць пра цэхячэйку дому „Дамбуду“. Там з-за няэначнага проценту якіх беспартыйных рабочых трэба было адзін раз нават адкласьці сход. Паасобныя партыйцы, якія прайшлі ўжо праверачны сход, ня лічылі патрэбным зьяўляцца на наступныя сходы.

На праверачныя сходы цэхячэйкі Унівэрсытэцкага гарадку і Дому Ураду, дзе згуртаваны галоўныя масы рабочых і партыйцаў і дзе толькі адзін беспартыйны актыў складае 80 чалавек, на чыстку зьяўляецца ў сярэднім каля 50 чалавек рабочых. Частка партыйцаў зусім на сходах адсутнічае, іншыя прыходзяць на сход з вялікім спазьненьнем.

Усё гэта сьведчыць аб недастаткова праведзенай ячэйкай падрыхтоўчай працы да чысткі, недастатковай працы з беспартыйным актывам аб тым, што і самакрытыка тут толькі распачалася. Адзін з выступаючых беспартычных рабочых апавядаў цэлую эпапею аб тым, як адміністрацыя на пабудовах недалюбліває актыўных насьценкораў і стараецца ўсялякімі праўдамі і няпраўдамі ад іх пазбавіцца.

Пры праверцы тав. Кучынскага (часовага рэдактар газэты „Рабочий“) рэзка-крытыкавалі ня толькі паасобныя індывідуальныя недахопы і памылкі яго (апошні іх сумленна сам выклаў), але і ўсе памылкі апарату рэдакцыі.

Пры праверцы тав. Табайніка (нам. заг. культаддзелам ЦСПСБ) сход падрабязна спыніўся на працы ЦСПСБ і з усёй рашучасьцю асудзіў спазьненьне з праверкай дасягненьняў на сацыялістычнаму спаборніцтву і з наладжваньнем іх вучоту. Сход зазначыў таксама на неабходнасьць больш хуткага правядзеньня ў жыцьцё новых мэтадаў прафсаюзнай працы і правядзеньня сацспаборніцтва ў культ-масавай працы прафсаюзных арганізацый.

Усе ячэйкі недастаткова займаліся пытаньнем росту ячэйкі калектыву. На гэта пытаньне неабходна зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу. Трэба лічыць недапусьцімым каб такі буйны парткалектыў (150 членаў і кандыдатаў партыі) ня выканаў аднэй з важнейшых партыйных дырэктыў, зьвязаных з чысткай партыі.

Брандабоўскі.

Загатоўкі ільну правесьці больш хуткім тэмпам

НЕ „САМАЦЁКАМ“, А ЎДАРНАЙ РАБОТАЙ, БОЛЬШ МОЦНЫМ НАЦІСКАМ НА КУЛАКА ВЫКА[НА]ЕМ ПЛЯНЫ ІЛЬНА-ЗАГАТОВАК.—ДАПУСКАЮЧЫХ КАНКУРЭНЦЫЮ І АЖЫЯТАЖ У ІЛЬНО-ЗАГАТ[ОЎ]КАХ—ДА СУРОВАЙ АДКАЗНАСЬЦІ.—РАЗГАРНУЦЬ ШПАРКА АРГАНІЗАЦЫЮ ЧЫРВОНЫХ АБО[ЗА]Ў ПА ЗДАЧЫ ВАЛАКНА.

Пасьпяхова закончыць.

Справа з загатоўкамі ільну застаецца да гэтага часу пагражаючай. Дзякуючы нядбайным адносінам з боку загатоўчых арганізацый ды ільна-загатовак, гэтакія аказаліся сарванымі ў кастрычніку і лістападзе м-цы. У выніку ўсяго гэтага, баявое заданьне па ільна-загатоўках выканана па БССР [illegible]

[illegible]

заданьняў кулацкімі гаспадаркамі і па якасьці застаецца быць дрэнным. Кулак ня хоча здаваць добрай якасьці ільно-валакно, а здае такое, якое нельга скарыстаць як сыравіну для нашай прамысловасьці. Трэба кулака прымусіць здаць ільноволакно добрай якасьці і з кулацкімі праявамі ў гэтым напрамку весьці рашучую барацьбу.

Сьнежань м-ц у ільна-загатоўках зьяўляецца рашучым. Кожны дзень павінен быць выкарыстаны для максымальнага ўзмацненьня ходу загатовак. Кулацка-заможныя гаспадаркі павінны здаць свае заданьні на працягу сьнежня м-ца, а ўся кампанія па ільна-загатоўкам павінна быць закончана да 15-га студзеня. Другіх тэрмінаў ня можа быць. Кампанія абавязкова павінна быць закончана.

Да гэтага часу ня зьнішчаны недахопы ў ільна-загатоўках. Назіраецца злосная канкурэнцыя і ажыятаж паміж загатоўчымі арганізацыямі. Ня ўжыты на мясцох дастатковыя меры па забесьпячэньню ільнаводных раёнаў прамысловымі таварамі. Усё гэта бязумоўна кепска адбіваецца на ходзе ільназагатовак. Неабходна прыняць рашучыя захады па зьнішчэньню ўсіх непаразуменьняў і прыцягваць да адказнасьці тых, хто сьвядома імкнецца перашкаджаць нармальнаму ходу кампаніі.

Усё прапушчанае ў мінулым павінна быць навярстана ўдарнай работай партыйных, камсамольскіх, савецкіх, загатоўчых арганізацый. Ільна-загатоўкі павінны быць закончаны з яшчэ большым посьпехам, чым хлебазагатоўкі, што зьявіцца яшчэ аднэй важнай палітычнай перамогай на гаспадарчым фронце.

Рвацтва і антаганізм сярод загатоўцаў.

Сярод нашых загатоўчых органаў існуюць ня вельмі добрыя адносіны паміж сабой. Гэты антаганізм можна заўважыць ня толькі ў нізавой загатоўчай сетцы, але і ў акруговых арганізацыях.

Але больш яскрава гэта выяўляецца ў нізах, дзе прыходзіцца пераймаць [illegible]

[illegible]

Дайшла справа да апячаткі гэт[...] і перадачы справы адміністра[...] аддзелу РВК. Склікаиая ста[...] камісія па ільна-валакну [...] што апячатаны лён зьяўляец[...] пучок вышэй за № 13, а ста[...] па № 13.

На пасяджэньні камісіі [illegible]

Ільна-загатоўкі пад пагрозай зрыву.

(Бабруйшчына).

[illegible]

мясцох гэтай рабоце не аддаецца належнай увагі. Апрача таго, наглядаюцца моманты няправільнага скарыстаньня вылучанага фонду ільно-масла і макухі для прэміраваньня здатчыкаў ільно-насеньня. Што-ж датычыцца прэміраваньня макухаю, дык такое зусім амаль-што не праводзіцца і сялянства нават ня ведае, што для гэтага ўрадам вылучан спэцыяльны фонд.

Загатоўкі ільно-валакна знаходзяцца ў катастрафічным становішчы. Да гэтага часу павінна-б была наступіць добрая частка агульнага заданьня ільно-валакна, якое вызначана для акругі ў ліку 520 тон. А паступіла ўсяго да 1 сьнежня толькі 50 тон, што складае менш 10 проц. заданьня.

[illegible] ільно-валакна. Наогул у гэтай [...] па акрузе наглядаецца поўнае [...]ваньне на самацёк.

Ёсьць сельскія саветы, якія [...] адмаўляюцца ад выдачы прэміра[...] здатчыкам ільну.

Такое становішча патрабуе ра[...] пералому ў бок разгортваньня [...]вак ільно-насеньня і ільно-в[...] Пералом гэты можна зрабіць [...] тады, калі загатавіцельны ап[...] райвыканкомы на мясцох пры[...] выкананьня загатовак належны[...] А калі справа і далей будзе р[...] так, дык ільна-загатоўкі ня [...] выкананы.

А. Дамбро[...]

Загатоўцы ня чытаюць дырэктыў Наркамгандлю.

Наркамгандлю штодня пасылаюцца ў акругі, а акругі ў сваю чаргу пасылаюць у нізавую сетку загатоўчых органаў цэлыя груды ўсялякіх абежнікаў і іншых растлумачальных адносін, але толькі нязначная частка працаўнікоў чытае гэтыя паперкі і выконвае іх. Напрыклад, пры ўстанаўленьні стандарту на ільно-валакно, камісія выкрывае цэлы шэраг недахопаў ня толькі ў прыёмцы лёну, але і ў яго якасьці. Калі-ж запытаем, загатоўчыя спэцы гэта робяц[ь], яны сумленна адказваюць:—Ян[...] раней, так робім і зараз. Аб [...]шаньні ніхто канкрэтна нам не [...]рыў. Дырэктывы і іншыя інс[...] па льно-валакну мы ня чыталі.

Гэткія недарэчнасьці мы су[...] Валынцах, Дрысе, Кахановічах[...] веях і іншых загатоўчых пункт[...] лаччыны.

Разгарнуць растлумачальную працу.

Ільназагатоўкі па акрузе ідуць кепска. Заданьне Наркамгандлю на кастрычнік-лістапад ў 870 тон выканана толькі на 60 проц., а гадавое заданьне толькі на 18 проц.

Побач з агульным нездавальняючым ходам ільназагатовак (за выключэньнем Талочынскага, Круглянскага і Копыскага раёнаў) у паасобных раёнах (Лядняцскім, Рясьнянскім, Мс[...]скім, Дрыбінскім і Багушэўскі[м] [...]бота ў гэтым напрамку пра[...] зусім дрэнна, асабліва па збор[у] трактаванага ільнавалакна.

Неабходна будзе райвыканк[...] таксама і асноўным загатав[...] прыняць адпаведныя меры для [...]пячэньня поўнага і своечасова[га вы]каканьня заданьняў па ільназ[...]ках. Трэба разгарнуць і растлу[мачаль]ную работу сярод працоўнага [...]ства аб датэрміновай задачы трактаванага ільнавалакна, а не[...]коў зрабіць больш рашучы[...] каб апошнімі былі выканаы [...]яўленныя ім цьвёрдыя заданьні.

У больш адсталыя раёны Дне[...] Акрсельсаюз і Дзяржгандальбел[...]ны наслаць сваіх працаўнікоў.

Райвыканкомы з свайго боку [...]ны праверыць, як выконваюц[...] жывецкай каапэрацыяй дырэкты[...] прэміраваньні здатчыкаў ільнава[...]

С. Л—

Выправіць клясавую лінію ў рабоце падатковага апарату.

Перад падатковым апаратам стаялі і стаяць надзвычайна адказныя задачы. Перш за ўсё, работа гэтага апарату набывае вялізарнае палітычнае значэньне тым, што, побач з іншымі мерапрыемствамі партыі і ўлады, яна павіннаператвараць у жыцьцё адзін з важнейшых лёзунгаў XV партыйнага зьезду і XVI партыйнай канфэрэнцыі—аб рашучым наступленьні на капіталістычныя элемэнты як у горадзе, гэтак і ў вёсцы. Паколькі падатковыя паступленьні займаюць у бюджэце Саюзу значнае месца (яны даюць 49 проц. усіх даходаў), ад працы падатковага апарату ў значнай частцы залежыць поўнае выкананьне бюджэтных плянаў.

У зьвязку з адзначанымі момантамі пытаньне аб поўным выяўленьні прыватнага капіталу, яго зваротаў і даходаў, аб поўным іх абкладаньні зьяўляецца цяпер асабліва актуальным. Работа ў гэтых адносінах набывае асабліва важнае значэньне. Пры гэткіх умовах ад апарату патрабуецца стойкасьць і клясавая вытрыманасьць, яго работа павінна быць надзвычайна сумленнаю, досыць гібкаю і апірацца на дапамогу грамадзкасьці.

Калі аглядзецца, як праходзіла работа налогавага апарату за апошнія паўтара гады, то магчыма адзначыць пэўныя дасягненьні.

Станоўчыя бакі ў рабоце.

У складзе адказнай часткі апарату навялічылася партыйная праслойка. На 1-VII—29 г. члены і кандыдаты партыі складаюць 40,2 проц. адказных падатковых работнікаў. Найбольшы лік партыйцаў сярод загадчыкаў райфінчастак—75,3 проц. Даволі значны процант—54,9—сярод гарадзкой інспэктуры.

Па сельгаспадатку мы маем значнае дасягненьне ў справе дапамогі апарату з боку беднаты. Абсьледваньне па 8-мі раёнах дае наступныя лічбы: у мінулым годзе было праведзена па сельгаспадатку 258 сходаў беднаты, у гэтым—540; павялічэньне на 109,0 проц. Гэтым у значнай меры тлумачыцца і посьпех індывідуальнага абкладаньня.

У мінулым годзе было абкладзена толькі 3320 гаспадарак (0,42 проц. усіх двароў), а ў гэтым—14296 (1,81 проц.), пры чым работа яшчэ ня скончана.

У галіне прамысловага і падаходнага падаткаў больш пашыралася ўжываньне індывідуальнага падыходу пры вызначэньні даходаў ад прамысловых прадпрыемстваў і саматужных заняткаў; грунтоўней сталі матываваньні вылічачых зваротаў і даходаў. Пры рэзкім згортваньні, галоўным чынам, буйных прадпрыемстваў, звароты на тых прадпрыемствах, што засталіся, былі вылічаны ў мінулым годзе з павышэньнем супроць папярэдняга ў сярэднім на 27 проц.

Але побач з дасягненьнямі, мы маем шмат недахопаў у апараце і яго працы, якія патрабуюць да сябе пільнай увагі, бо наяўнасьць іх стварае вялікую небясьпеку за правільнае і поўнае вырашэньне тых задач, якія ставяцца цяпер перад падатковым апаратам.

Клясавая нячуласьць пры абкладаньні падаткам

Адзначым, перш за ўсё, што ў некаторай частцы апарату аказалася „разлажэньне“. Некаторыя работнікі не праявілі належнай стойкасьці і маральнай вытрыманасьці. Некаторая частка інспэктароў пазычала грошы ў прыватнікаў, вялі з імі знаемства, крэдытаваліся таксама таварамі. Была разьвіта п'янка. Некалькі падатковых работнікаў асуджаны за хабарніцтва.

У самай рабоце наглядаюцца вялікія недахопы, ёсьць рэзкія скрыўленьні клясавай лініі, асабліва ў форме недаабкладаньня заможнай часткі, непрацоўнага насельніцтва.

Па сельгаспадатку Гомельская камісія скасавала індывідуальнае абкладаньне кулакоў-млынароў. У Віцебскай і Полацкай акругах кулакам часта налічалі сельгаспадатку менш, як па звычайным абкладаньні. Было шмат выпадкаў выдачы кулакам даведак аб працоўным характары гаспадарак.

Пільна сачыць.

Абкладаньне прамысловым падаткам асабліва багата буйнымі недахопамі, скрыўленьнямі клясавай лініі ў бок недаацэнкі зваротаў больш-менш буйных гандляроў і прамыслоўцаў. У Гомелі абкладаньне ў 1927-28 г. было праведзена з вялікімі дэфэктамі. У 1928-29 годзе справа тут абстаяла значна лепей (звароты стабільных прадпрыемстваў павысіліся на 40 проц. пры сярэднім па БССР росьце на 27 проц.). У Менску ў 1927-28 годзе пасьля агульнай праверкі абкладаньня было 33 адмены абкладаньня з прычыны недаабкладаньня. Ня гледзячы на гэта і ў 1928-29 г. мы зноў сустракаемся тут з недаўлікам зваротаў некаторых буйных прадпрыемстваў па розных відах гандлю, часам амаль што не на 100 проц. (галянтарэйны гандаль Закса). У Бабруйскай акрузе у 1928-29 годзе пасьля пільнай праверкі адменена 53 абкладаньні па Бабруйску і 40 па Слуцку і Рагачову. У ліку гэтых прадпрыемстваў ёсьць даволі моцныя са зваротам у некалькі дзесяткаў тысяч рублёў. У выніку перагляду спраў аказалася, што ў Бабруйску па 25 мясных крамах зварот павысіўся на 40 проц., па 6 бакалейных крамах на 33 проц. і г.д.

Гэта выклікае патрэбнасьць самага пільнага нагляду з боку падатковай інспэкцыі за ўласьнікамі зачыненых прадпрыемстваў і іх дзейнасьцю. Бо зачыненьне прадпрыемства яшчэ ня сьведчыць аб спыненьні яго былым уласьнікам камэрцыйнай дзейнасьці. Па Віцебску ў мінулым годзе складзена 90 пратаколаў на скрыты гандаль мануфактурай і адзеньнем, 38—абуткам і скурай, 42—мясам, 59—мукой, бакалеяй і г. д. пры чым аказалася, што ў большасьці выпадкаў гэта былі гандляры, якія паздавалі свае рэгістрацыйныя пасьведчаньні на гандлёвыя прадпрыёмствы.

Кулакі і спэкулянты ў прамысловых арцелях.

Дрэнны нагляд і за прамысловымі капэрацыйнымі арцелямі, куды часта ўходзіць прыватны капітал. Рэвізія падатковай работы ў мінулым годзе выявіла гэта ў Менскай, Бабруйскай і Полацкай акругах. Наколькі ў гэтых адносінах чатрэбен пільны пагляд, гаворыць той факт, што ў Полацкай акрузе, як выявілася ў апошні час, каля 20 рыбацкіх арцеляў аказаліся засьмечаныя кулакамі і гандлярамі, якія карысталіся наёмнай працай, а падатковыя інспэктары ніколі ня пацікавіліся гэтымі арцелямі і не правяралі праваў іх на падатковыя льготы.

Тылаапалчэнцы ня плоцяць падатку.

Адносіны падатковых работнікаў да вайсковага падатку доўгі час былі недапусьцімымі. Асабліва рэзка гэта выявілася ў Менску. Пры праверцы работы тут было знойдзена, што тылаапалчэнцаў прызыву 24-га году да 29-га году зусім не абкладалі. (Ваенкамат ня прыслаў сьпісаў, а акрфінаддзел не напомніў яму аб гэтым). З прычыны палітычнага значэньня гэтага падатку трэба паставіць справу па яго спагнаньню на належную вышыню: у акрфінаддзеле павінны быць сьпісы тых, што падлягаюць абкладаньню; падлік павінен быць і там, дзе яны абкладаюцца (г. зн. у падатковых інспэктароў і ў райфінчастках); абкладаньне павінна рабіцца своечасова; спаганяць падатак трэба безадкладна пасьля наступленьня тэрміну выплаты; пры праверцы працы інспэктароў абавязкова рабіць падрабязную праверку ў галіне вайсковага падатку.

Тысячы рублёў гуляюць па ветры.

Справа са спагнаньнем нядоімак, наогул, пастаўлена нездавальняюча.

Бязумоўна, у гэтых адносінах вялікае значэньне мае масавае згортваньне прыватнага сэктару. Тыя прыватнікі, што выходзяць з таваразвароту, у пераважнай большасьці выпадкаў ня плацяць падаткаў альбо плацяць іх няпоўнасьцю і спагнаць з іх падатак вельмі цяжка. Але з іншага боку значная частка нядоімак лічыцца за асобамі, якія не страцілі крыніц даходу, і, значыцца, з якіх яна павінна была-б паступіць. Такім чынам, справа у значнай ступені—у недахопах працы нашага апарату.

Суды слаба дзейнічалі.

Даволі значную ролю ў справе накапленьня нядоімкі мела слабасьць нарсудоў і параўнальна невялікае пакараньне, прадугледжанае крымінальным кодэксам (максімум 2 гады пазбаўленьня волі). Можна прывесьці шмат прыкладаў, калі платнік за тысячныя нядоімкі прыгаварваўся на 2-6 месяцаў, часам нават умоўна (па Віцебску мануфактурыст Фрыдман, галянтарэйшчык Эцінгэр, скупшчык жывёлы—Пясок і інш). Здараліся выпадкі нават поўнага апраўданьня, бо суд не знаходзіў элемэнтаў злоснасьці (у Віцебску бакалейшчык Каган). Часам платнік сам прасіў аддаць яго пад суд, калі фінаддзел адмаўляў яму у адтэрмінаваньні выплаты (буйны галянтарэйшчык Тургель у Менску). Быў выпадак, калі платнік быў асуджаны на 9 месяцаў Допру, і пасьля гэтага, у той час, калі ён павінен быў адбываць пакараньне, ён шпацыруе па горадзе, а міліцыя складае пратакол на яго жонку за тайны гандаль, у якім ён таксама ўдзельнічае (Ерухім Шпрыц у Менску,—нядоімка звыш 7 т. р.).

У апошні час справа значна зьмянілася: суды пачалі адносіцца да злосных нядоімшчыкаў больш жорстка; на разгляд заканадаўчых устаноў унесен праэкт адпаведных зьмен у крымінальным кодэксе у сэнсе павялічэньня кары за нявыплату падаткаў.

Значным недахопам у рабоце падатковага апарату зьяўляецца тое, што ён адарваны ад грамадзкасьці.

Трэба цясьней зьвязацца з фінансава-падатковымі сэкцыямі гарсавету, ня толькі інфармуючы іх аб падатковай рабоце, але і больш актыўна прыцягваючы іх членаў да непасрэднай працы па падатках (напр., па выяўленьні нядоімшчыкаў і інш.); трэба наладзіць цесную сувязь з рабочай масай, ставячы даклады аб падатковай рабоце на прадпрыёмствах. Неабходна скарыстаць друк для асьвятленьня тых ці іншых момантаў падатковай работы. Толькі пры такіх умовах наша праца можа быць здавальняючай і клясава-вытрыманай.

З.

Загатоўкі валакна праходзяць дрэнна.

Па вестках Народнага Каміс[арыяту] Гандлю за пяць дзён сьнежня па[...] месячны плян па загатоўцы ільно-[валакна] выканан у сярэднім усяго то[...] 14,3 проц. Больш-менш здавал[...] разгарнуліся загатоўкі валакна ў [...]скай акрузе, якая за пяцідзёнку м[...] плян выканала на 41,7 проц. Усім [...]шым акругам няма чым пахвалі[цца ў] сэнсе пералому ў галіне загатовак валакна. Полаччына-ж пабіла рэко[рд], толькі не на добра разгорнутую з[...]чую работу, а наадварот. Сапраў[ды за] пяць дзён сьнежня Полацкая [...] якая зьяўляецца раёнам прамы[...] ільнаводзтва, свой месячны плян в[ыкана]ла толькі на 4 проц.

У свой час месцам былі дадзен[ы ды]рэктывы давесьці пляны загатовак [...]на да асобных вёсак і асобных ку[...] гаспадарак. Ці ўсюды гэтыя дыр[...] ажыцьцёўлены, цяжка сказаць, бо [...] з НКТ і яго органаў не правер[...] гэтыя дырэктывы выканаы на мяс[...]

Мясцовыя арганізацыі і працаўн[...]сім не скарыстоўваюць мэтаду чы[...] абозаў па здачы валакна, між тым [...] хлебазагатовак яны насілі масавы [харак]тар і далі вельмі добрыя вынікі. [...] прамысловасьць адчувае патрэбу ў [...]віне, такая сьпячка загатоўчых ар[ганіза]цый у галіне загатовак валакна [...] пад пагрозу забясьпечаньне сыр[...] прамысловасьці. Час ужо дабіцца [...]чага пералому па ўсіх акругах, як[...] бачым у Бабруйшчыне.

[М]АСТАЦКАЕ СЛОВА—У МАСЫ.

ВОСЕНЬ.

...м, дзе у полі зьзяюць росы
...па начах ўстае туман,
...дзіўся
...сень сьветлавалосы
...перажыты мной
...ман.
...е зьнэрваваныя пальцы
...райшлі,
...х сон па валасох,
..., восень
... вобразе бенгальца,
...удрэй,
...ым мудры Саламон.
...акол крывавыя пажары
...рымушан вецер
...аздуваць.
...о ўсё-ж
...сеньнія абшары
...я хочуць сэрцам паміраць.
...думі,
...ьпявай,
...рывольны вецер,
...е жабраваць табе ў палёх
...можа быць ізноў
...азце
...апомніш ты ягоны лёс...
...ыло даўно...
... прасторах сьвету
...акой-жа восенскай парой
...оў бяз песьні
...бяз мэты
...вень акрываўлены зарой...
...ыў я малы
... сэрцам кволы,
... год галодны і глухі
... людзі падалі
... долу—
...сты і людзі—мерцьвякі.
...абакі грызьлі чалавека,
... чалавек
...ытаў сабак.
...ьвяры
...рыходзілі аднекуль
...а гэты
...мушаны баль...
... восень кідала чырвонцы
...ад ногі ветру
...жальбе,
...аб па нямеючай
...гаронцы
...рашла зімы і сьмерці бель.
...аб заглушыла рогат
...аху
...трупы ў саван свой пляла—
...млю,
...сы,
...аліны,
...азі...
...сю гэту змучаную даль...
... людзі йшлі...

Яны палалі
І горда веры ў жыцьцё,
І на палёх
Й на морскіх хвалях
Нясьлі пажары у грудзёх.
Кастрычнік...
Выбухі гарматаў...
І зграі панскія ваўкоў,
А ўсё-ж
Разьбілі мары
Катаў,
І зьдзекі згубленых вякоў.
Хлапчынка стройны й кучаравы,
Не разумеў я гэтых спраў.
І ад Масквы
Аж—да Варшавы
Наіўны вокам пазіраў.
На карту бойкі
Векапомнай,
І мільённы гул
Гармат
Здаваўся мне
Душой бяздоннай,
Што сонца вырвала з-за крат.
Сягодня восень
Ўжо ня тая,
Ня той Кастрычнік сьцеле ліст.
Сама, як песьня
Маладая,
Як лепшай долі
Цымбаліст
Фарбуе вуліцы сталіцы
Ў сьвятло квятлівістых надзей.
Сягодня
Восень-чараўніца
Прыйшла вітаць Камуны дзень.
І сёньня я другі,
Я новы
Пачуў з абуджаных раўнін
І вуліц гул
І шум дубровы
І песьні новыя турбін...
І зразумеў я ў шуме ветраў
Прастор зямлі
І ўсіх марэй,
Тут будзе
Горад-сад
Сусьветны
Й адна краіна
СССР.
І наша восень не навее
Халодных вобразаў
Жальбы,
Дзе людзі гінулі
Ў завеях,
Ў агні вялікай барацьбы!
1929 г.

Валеры Маракоў

КРАІНЕ.

... Прабягаюць... Ці мала прабегла
...тыдняў і год у змаганьні за лёс,
...лю, за камень, за кожную цэглу,
...йны ўраджай на палёх.
...рай упрыгожым чароўнай
павязкай —
...ляй заводаў. муроў гарадзкіх...
... і маркота даўно ўжо завялі,
...с іх прыкры заціх.
...ошак, з пралесак ды з роснай
купены
... падарункам наш сымбаль і
герб, —
...олат збудус цагляныя сьцены,

У жніво не заморыцца серп.
Жывём... Узрастаем... Жалоба ці роспач
Ад нас не закрыюць жаданы маяк...
Дарогаю доўгай —
Дарогаю простай
Ідзеш ты, краіна мая!
Я чую твой голас праз даль, праз
адлегласьць:
„Ў паходах, ў блуканьнях збудуем
свой лёс...
За палю! За камень! За кожную
цэглу!
За буйны ўраджай на палёх".

Юлі Таўбін.

ЧЫТАЎ ПОЭТА ВЕРШ...

(Некаторым сябрам па пяру прысьвячаю.)

...і поэта верш
...кім захапленьнем.
...лькі ў вершы тым
...цця і натхненьня!..
...лькі дзіўных дум!..
...разаў, як маку...
...эны хтось разчуліўся
...каў...
...ожны аплясеў...
...ожны слухаў...
... хоць ня глухі,
...віў вуха.
... скончыў...
...скі і біс...
...тык-сябар
...хаецца, як ліс,
...лькі гонару...
...лькі славы

Паэта ўтрымаў з рабочай
Клюбнай лавы...

. . . .

. . . .

Тут кожны аплясеў,
Тут кожны пільна слухаў
І хоць ня быў глухім
Глядзеў на сцэну вухам...
Крычаў тут кожны: „біс",
Тут кожны зьбіў далоні,

Пасьля-ж казаў
Паціху ён другому:
—Не разумею...
Глупства...
Пустазвоніў...

Менск, 1929 г.

С. Шушкевіч.

Першы літаратурны чацьвер БелАПП'у.

У першы літаратурны чацьвер БелАПП'у былі зачытаны паасобныя адрыўкі з аповесьці Васіля Каваля «Маладосьць».

У гэтае лета, у думках Каваля, пачаў нараджацца гэты твор. Яго саграваала тая вялікая любоў Васіля Каваля да вёскі, да земляной сілы селяніна, якая жыве і ім.

Тады твор гэты быў яшчэ ня ясны, туманны. Цяпер-жа мы заслухалі адрыўкі з яго першай часткі „Пасынкі".

Па-першае, што было заўважана цэлым шэрагам таварышоў, гэта тое, што Васіль Каваль ад паасобных маленькіх, часта лірычных абразкоў, перайшоў на шырокія палотны, але Кавалёўская яскравасьць і сьвежасьць адбіцьця засталіся.

Ёсьць паасобныя малюнкі, якія па сваёй яскравасьці сьведчаць аб Кавалі, як аб таленавітым і сур'ёзным мастаку. Яскравы малюнак развагі старога Заюхны з Захаркам. Асабліва месца, дзе стары гавора: «А-ай, як плача твая маці, як слаўна плача! Пайду паслухаю...» Таксама малюнак аб вясковай радасьці, свой, асабісты, Кавалёўскі: «Буйнай вясною прыйшла гэтая радасьць у хату доўгачаканай госьцяю і села на покуце—прыбраная ў лёгкія, зялёныя адзежы, з-пад якіх віднелася забруджаная беднасьць са злобеднай усьмешкаю над сабой і людзьмі...»

Вобразы вясковага жыцьця ў Каваля апраўдываюцца. У гэтай першай частцы твору пададзена сапраўдная вёска да-ваеннага часу. Вобразы надзвычай насычаныя, эмоцыянальныя, але ў сэнтименталізм не пераходзяць.

Пры належнай працы, калі Каваль гэтак і далей будзе разьвіваць свой твор, то апошні будзе сапраўды ўкладам у беларускую літаратуру.

У спрэчках выступалі: Платон Галавач, Валеры Маракоў, Залуцкі, Шушкевіч і Ліхадзіеўскі. Трэба адзначыць, як дрэннае зьявішча, ня выступленьні БелАПП'аўскіх крытыкаў, бо на вечары было шмат рабочай моладзі, якой было-б цікава паслухаць крытычнае слова.

Зборнік БелАПП'аўскай паэзіі.

БелАПП рыхтуе да друку калектыўны зборнік вершаў, які мае выйсьці ў сэрыі „Мастацкае слова—масам". У зборніку будзе прадстаўлена творчасьць: Александровіча, Паўлюка Труса, Валерыя Маракова, Уладзіміра Хадыкі, Моркаўкі, Алеся Звонака, Вечара, Бандарынай, Сяргея Фаміна, Ізраіля Плаўніка, Шушкевіча і Міколы Хвецаровіча.

Зборнік будзе мець памер два з палавінай аркушы і выйдзе пад рэдакцыяй Галавача, Маракова, Гародні, Аляхновіча і Вечара.

* *

Гэтымі днямі выходзіць раман Рыгора Мурашкі „Сын".

Раман „Сын" адбівае змаганьне рабочае клясы і рэвалюцыйнага сялянства ў эпоху рэвалюцыі 1905 г. на Беларусі.

У рамане паказана яскрава міжнародная барацьба: сацыял-дэмакратаў з бундам, эс-эрамі і БСГ.

Раман чытаецца з вялікай цікавасьцю.

Адказы.

Т. т. К. Грыневічу,—(„Жаданьне вялікае эры Камуны"), Я. Мікалаеву—(„Скора, скора"), Максімаву—(„Моладзь"), Кіркевічу—(„Беларусь"), З. Сяргеевічу—(„Чугунка" і „Новы дом"), Позьняк—(„Люблю той край"), Л. Серафімаву—(„Растуць калгасы"), Ліванаву—(„Настаў ужо час збаўленьня ад пакуты"), Красоўскаму—(„Кавалерысту"), Курбацкаму—(„Ліст з вёскі"), Кісялёву П.—(„Наш адказ"), Фрыду—(„Дзьльба" і „Краіна наша цьвіце"), А. Мятліцы—(„Рэвізорка")—Усе гэтыя вершы слабыя як з боку зьместу, так і з боку форму. Да друку не падыходзяць.

КААПЭРАЦЫЮ—ПАД КАНТРОЛЬ МАС.

Трэба выканаць дагаворы па кантрактацыі

ЯК ВЫКАНАЛІ АГУЛЬНЫ ПЛЯН.

Па вызёскім акрузе, па 20-е лістапада г. г. загатоўкі былі выкананы на 87 працэнтаў гадавога агульнага [illegible] плану. З гэтага ліку па кантрактацыі выканана 60 проц.

[illegible]

ПА КАНТРАКТАЦЫІ АДСТАЕМ.

Наступленьне па кантрактацыі значна адстала ад загатовак наогул. [illegible]

[illegible]

ВЫКАНАЦЬ УСЕ ПЛЯНЫ.

За апошні час у нашым загатоўчым апараце ў справе хлебазагатовак [illegible] ... у сувязі ... Ёсьць ... вы- ... 3 гэ-[illegible]

тым настроем трэба рашуча змагацца і напружыць усю энэргію і сілы, каб поўнасьцю выканаць заданьне як па загатоўкам, гэтак і па кантрактацыі.

Неабходна памятаць, што нам прадстаіць на працягу бліжэйшых двух месяцаў утварыць поўную рэарганізацыю нашай сыстэмы і пабудову яе на вытворчых пачатках, спрыяючых як далейшай калектывізацыі вёскі, гэтак і абслугоўваньню патрэб абагуленага сэктару. Канчаткова перабудаваць нашу працу, стройна і арганізавана падыйсьці да правядзеньня вясеньняй пасеўкампаніі. Апошняе ў сыстэме с.-г. каапэрацыі займае і будзе займаць, асабліва ў гэтым годзе, у сувязі з узмацненьнем руху калектывізацыі, галоўнае і выключнае мейсца.

Пытаньне шырокага разгортваньня кантрактацыі ў гэтым годзе, якая павінна будзе ахапіць усю пасяўную плошчу пад збожжавымі і тэхнічнымі культурамі, правядзеньне шырокай вытворчай працы ў сэнсе забесьпячэньня насельніцтва насеньнем, угнаеньнем, машынамі, а таксама аграабслугоўваньнем,—патрабуе ад нас вялікай арганізацыйнай падрыхтоўкі, а дзеля гэтага неабходна сканцэнтраваць у даны момант увагу і сілу ўсяго апарату с.-г. каапэрацыі для сканчэньня поўных загатавіцельных пляпаў. Партыйныя і савецкія арганізацыі павінны ўсімі мерамі дапамагчы сыстэме с.-г. каапэрацыі ў гэтай важнай справе.

Дубіна.

Палепшыць якасьць тавараў.

Адным з ударных заданьняў зьяўляецца пытаньне зьніжэньня цэн. Першым рэальным зьніжэньнем цэн на ... [illegible] ... ЦРК і ... нізкай ... ад іх... [illegible]

ужо даўно выстаўлены дзіцячы ложак, але калі зойдзеш і спытаеш ложак, дык табе паказваюць што-небудзь надзвычайна дрэннае, іржавы жалезны і г. д., а калі спытаеш „вось гэту з вітрыны", дык адказваюць: „Гэта, таварышы, для вітрыны, адгэтуль даваць нельга".

Такі спосаб, як „раздражненьне" пакупніка вітрынай—гэта стары спосаб крамніка. Ад гэтага трэба пазбавіцца. У каапэрацыі не павінна быць дрэннага тавару, якасьць усіх тавараў і ў вітрыне, і на паліцах павінна быць добрая. Якасьць—гэта першае запатрабаваньне, першая ўмова для зьніжэньня цэн. Тавар добрай якасьці заўсёды задаволіць спажыўца і ён ня будзе пакрыўджаным, калі і заплаціць за яго даражэй. Праўленьне ЦРК павінна аб гэтым сур'ёзна падумаць і ўзяць самы рашучы і цьвёрды курс на зьнішчэньне ўсіх гэтых дэфэктаў.

Паміж вітрынай і паліцамі—розьніцы не павінна быць.

Л. Арскі.

ПРЫЦЯГНУЦЬ САВЕЦКУЮ ГРАМАДЗКАСЬЦЬ НА ДАПАМОГУ.

[illegible] ...нах кантрактантаў і ёсьць небясьпека, што нават з заможнікаў не спагнана іх поўная запазычанасьць па кантрактацыі, ня гледзячы на дадзеныя суровыя дырэктывы ў гэтым напрамку.

Прыходзіцца канстатаваць, што мейсцы да гэтага часу яшчэ ня ўсвоілі аспоўнага сэнсу і значэньня кантрак-

Весткі... будуць.

[illegible] ...сталы вучот працы, якая праводзіцца ў гэтым напрамку. Калі спытаць у Белкаапсаюзе на якія тавары і ў якой меры зьніжаны цэны—дык ніхто не адкажа, бо ня ведае. Працаўнікі Белкаапсаюзу на такія запытаньні даюць нейкія занадта незразумелыя адказы:

— Так, бачыце, такая справа, зьніжэньне цэн, вядома гэта баявая задача і так далей... цэны вядома ў нас зьніжаюцца... здаецца што зьніжаюцца, але дакладных вестак аб гэтым мы, прабачайце, зараз Вам даць ня зможам.

Вам здаецца гэта дзіўным, несапраўдным, а між тым гэта факт. Белкаапсаюз мае вялікую бухгальтэрыю, і апроч гэтага спэцыяльны статыстычны сэктар, які выключна займаецца пытаньнямі вучоту, а вучоту такога важнага пытаньня, як зьніжэньне розьнічных цэн, не вядзе.

Таксама няма вучоту штодзённага спажываньня тавараў горадам і вёскай. Канкрэтна даць патрэбныя весткі статыстычны сэктар ня можа.

Усё гэта гаворыць за тое, што з боку Белкаапсаюзу на пытаньне зьніжэньня розьнічных цэн ня было зьвернута належнай ўвагі, што Белкаапсаюз мала цікавіцца гэтым пытаньнем.

М.

Пазбавіцца ад Аверкіных.

Уступаючы ў перыяд карэннай рэканструкцыі ўсяе народнае гаспадаркі Савецкага Саюзу, нам прыходзіцца праводзіць з усёй рашучасьцю справу суцэльнай калектывізацыі, і мы павінны з усёй сур'ёзнасьцю праверыць кожнае зьвено нашага апарату, наколькі яно здольна праводзіць такую адказную задачу, якая пастаўлена партыяй і сацыялістычным будаўніцтвам.

Асаблівае значэньне набывае справа захаваньня клясавай лініі ў каапэрацыйных арганізацыях. А трэба проста сказаць, што з гэтым не заўсёды добра.

Адным з такіх яскравых прыкладаў зьяўляецца Чэрынаўскае крэдытнае таварыства.

Усім нам вядома, што гэта таварыства пакуль што не забясьпечыла запатрабаваньні ў крэдыце з боку арганізаваных калгасаў і вясковай беднаты. Але дастаткова толькі зірнуць у кнігі гэтага таварыства чалавеку больш-менш ведаючаму клясавае аблічча людзей гэтага раёну, як ён можа зараз-жа заўважыць, што кулацтва Чэрынаўскага раёну знаходзіцца ў асаблівай пашане працаўнікоў гэтага таварыства.

Так, напрыклад, крэдытамі гэтага таварыства карыстаюцца вядомыя ўсяму раёну кулакі Чэрынавы, кулак і беглы паліцэйскі Ялоня Арсені, вядомы прадпрыемца Розін Янкель, буйны кулак вёскі Удогі Красічкін Сямён, Арон Вясёлы і цэлы шэраг іншых—усе яны карыстаюцца і пры тым не маленькімі, а доўгатэрміновымі крэдытамі.

Ці выпадкова гэта? Зразумела—не. Бо на чале таварыства стаіць нехта Аверкін, які ў час працы ў Лабаноўскім сельсавеце, праводзячы перавыбары СКСТУ, абраў старшынёй СКСТУ вядомага на ўвесь раён буйнага кулака вёскі Лютраўка Мурашка Хвёдара. З ведама Аверкіна была аддана пану зямелька СКСТУ. Таму пашана кулацтва для Аверкіна—справа ня новая.

Час ужо пакласьці канец гэтай злачыннай дзейнасьці Аверкіна.

Трэба ачысьціць каапэрацыйны апарат ад падкулачнікаў, на практыцы праводзячых правы ўхіл.

Чарнякоў.

Па крамах каапэрацыі.

У саўгасе Жылічы (Бабруйскі раён) ёсьць каапэрацыя, якая абслугоўвае рабочых і сялян вакольных вёсак. Кіраўніком каапэрацыйнай крамы зьяўляецца гр. Кітаеў.

У краме ёсьць няправільнае разьмеркаваньне тавароў сярод пайшчыкаў. Кітаеў свайму цесьцю-кулаку адпушчае лепшы тавар. У краме ёсьць грашовая растрата на 220 руб. па каапэрацыі.

Ня лепш і адносіны Кітаева і да пайшчыкаў. Часта ўжывае брыдкія словы і прабуе падносіць кулакі пад нос пайшчыкам.

Каму належыць трэба пацікавіцца гэтай справай.

Пайшчык.

* * *

У Альбрэхтаўскай каапэрацыі Расонскага р-ну за 2 месяцы недахоп складае 3400 руб. з іх на долю крамы № 1 недахоп складае 2600 руб. Растраты рабіліся ўмышлена і аб гэтым сьведчыць тое, што ў заг. крамы № 1 Арэхава пры вобыску знойдзены 600 руб.

* * *

Няправільна разьмяркоўваецца мануфактура ў Крушынаўскай спажывецкай каапэрацыі. Прыказчык Міхалішын адпускае ў першую чаргу праз другія дзьверы заможнікам, а потым беднаце. Тое самае і з іншымі таварамі.

Я. Кр.

* * *

Пры Копыльскай спажывецкай каапэрацыі ёсьць кніжны аддзел.

Многа людзей ходзяць у кніжны аддзел, а апошні заўсёды на замку.

Цікава, калі адамкнуць кніжны аддзел.

Алесь.

Пасынкі.

(Адрывак з аповесьці „Маладосьць").

...стку, выпраўляючыся на вайну, ...й Сініца, рослы і дужы, з кучаі... валасамі,—быў рады, што ра...д усіх пасьпеў пакасіць і зьвезь...на. Ужо зусім гатовы ў далёкую ...у, ён тры разы перакрысьціўся на ...заныя абразы ў сваёй хаце, ...нуўшыся ад жонкі і сына, мах... шапкаю і сказаў:

...Чаму быць, таго ня мінуць. Ня ... Домна... бог дасьць...

...там абярнуўся, абхапіў ручы...і жонку за шыю і горача пацал..., адарваўшыся, ускалануў яе за ... і глянуў на сына.

... Домна, глядзі... глядзі за сынам... ?

...высока падняў, на ўзровень з са...васьмігадовага сына.

Захарка!.. А Захарка... Малай...ты ў мяне. Пакуль вярнуся—не ...ю цябе, во якім вырасьцеш...

...мна зрабіла зьдзіўлены і страш...вар, нахінулася ўперад, выцяг... рукі і горка загаласіла:

Андрэй-зі-ка, саколік мой ясны! ...аго-ж ты нас па-а-кі-даеш? А-а-а-... -ж ты ад нас адлятаеш? Ці не на ...ць лютую ідзеш? А каб-жа-ж яна ...ла ды вайна гэтая...

...маці хлынулі сьлёзы, а Захар да ... ўкусіў палец. Андрэй у апошні ...хацеў сказаць нешта радаснае ...ы і сыну і не знаходзіў суцеш...слоў, а ў гэты час ураднік сту...у вакно абарваў назаўсёды не...зана-радаснае.

Андрэй Сініца... Выходзь! Жыва!..

... вуліцы без канца-краю цягну... падводы з тымі, каго вялі на ...у. Стаяў шум, гоман, плач, узьві... слупамі едкі пыл. Чырвоны і ...ы ўраднік на хаду асаджваў га...а усьпененага каня і крычаў, раз...ючы плёткаю, але ніхто яго ня ...ў. П'яны рэкрут ляжаў на возе ...ў на гармоніку, а яшчэ зусім ...і бязвусы добраахвотнік, што ...за мэдалямі,ківаў сваёй разудалою галавою, сьпяваў, быццам пыта... ў людзей.

„А ня ўжо-ж ды гэта праўда,
Што запішуць і здадуць?"

Скора Андрэй загубіўся ў натоўпе. На вуліцы, ля варот, стаяла маці з сынам, і ломячы рукі, глядзела маці на падводы, пакуль тыя зусім не праехалі і пыл, завіты ў слупочкі не асеў на дарогу...

Толькі ўвечары супакоілася Домна. Седзячы на двары, калі заходзіла сонца і лёталі хрушчы, узяла кучаравую сынаву галаву, палажыла на калені і, перабіраючы русыя валасы, спытала, як у вялікага:

— Што будзем рабіць, сынок, бяз бацькі?..

Захар зьдзіўлена паглядзеў сваімі карымі вачыма ў стомленыя і сьветлыя матчыны.

— Будзем жыць, мама.

— Э-ха-ха... Жыць будзем, а як?

Ціханька адпіхнула сына, а сама пашла даіць карову.

Захару стала горка-горка. Яшчэ нядаўна з бацькам звозілі ў сяніцы пахучае сена. Прыемна ехаць на высокім, як хата, возе, хадзіць з бацькам па полю, па лесе, зьбіраць птушкаю і падманваць саву.

— Галузьнік ты ў мяне, Захарка... Хадзі, сукін кот, падсоблю на каня.

Захар верашчыць ад радасьці, апынуўшыся верхам на крутой сьпіне каня. Конь трасе доўгай грываю ў дзядах і галёпам імчыць па дарозе. У Захара няпстрыжаныя валасы, падымае ўгору вецер і дыханьне сьціскаецца ад хуткай язды.

А цяпер бацька недзе ўжо далёка, далёка. Але ён-жа дужы і сьмелы. Нарэшце на ворагаў са стрэльбаю ў руках, разаб'е іх да аднаго, а за гэта сам цар пахваліць яго і скажа.

— Малайчына, Андрэй Сініца! На табе за гэта сто рублёў і чатыры залатых крыжы і едзь ты да хаты. Там цябе чакаюць твая жонка Домна і сын Захарка.

А бацька крыкне на ўсю сілу:

— Рад стараццa!

Гэрой бацька едзе на машыне да хаты, машына сьвішчыць і пушчае пару. На сяле яго ўсе паважаюць, нават сам ураднік робіць яму пад казарок. Вось як будзе...

А можа цар скажа, што няхай Захар прыяжджае ў горад, а як падрасьцеце, зробіць яго афіцэрам.

Фантазія ў Захара багатая і вольная, як птушка з залатымі пёркамі, залятае ў паднябесьсе, у няведамыя краіны.

Цяпер Захару хочацца быць салдатам, такім, як на малюнках, адважным і сьмелым: „А што, калі я вазьму ды ўцяку на вайну?" Толькі шкода было маці. Ёй адной будзе вельмі трудна...

Сяло Прасекі знаходзіцца на вялікім шляху. Тут кожны дзень праходзіць і праяжджае бясконца многа людзей. Гуляючы з сваімі аднагодкамі ў „вайну", Захар мог наглядаць:

Ехалі сяляне з кірмашу, размахвалі рукамі і п'яныя гарлалі асіплымі галасамі.

Стомленай хадою, у развалку, з сукаватымі кіямі, з мяшкамі за сагнутымі сьпінамі і запыленыя, праходзілі багамольцы ў Кіеў і ў сьвятое месца „Русалім"—старыя мужчыны і бабы. Некаторыя з іх, можа, паміралі па дарозе, але ішлі на цэлым гаду за «спасеньнем» свае душы. Захар ня ведаў гэтага дзіўнага краю, але яго часам цягнула пайсьці самому. Тым больш, што аднаселец Заюхна—зусім маленькі, чорны, са зморшчаным і сьмешным тварам, набываў у Кіеве і ў „Русаліме" і любіў расказваць людзям, хоць тыя і ня зусім яму верылі. Ён расказваў так скоранька і неразборчыва, што ў яго толькі выходзіла: буль-буль-буль—і Захару здавалася, што гэта ў горле ў яго пераліваецца вада.

Цьвёрда ступаючы, босы, у доўгай і чорнай адзежы, бяз шапкі, лахматы і падобны да разбойніка, гледзячы ўпарта ўдаль, праходзіў поп-расстрыга. Угледзеўшы яго яшчэ здалёк, дзеці хаваліся ў каноплях і за вугламі хат і стараліся хоць адным вокам убачыць таго, кім маткі пужалі сваіх дзяцей.

Цэлымі табарамі, у вялікіх палатняных будках, праяжджалі чорныя, асмаленыя сонцам, цыганы. На руках у жанчын, адзетых у пярэстыя адзежы, былі маленькія цыганяты. За будкі прывязаны коні, старыя паважна ідуць і кураць, а бойкія, чорнамазыя хлапчукі з гырлівай гаворкай, ашарпаныя, выстаўлялі ручкі і прасілі хлеба. Жанчыны заходзілі ў хаты варажыць.

Любіла варажыць і Захарава маці.

— А ну-тку, пагадай, ці вернецца мой Андрэйка,—гаварыла Домна і совала ў руку цыганкі тры капейкі.

Захар з цікавасьцю глядзеў, як маладая і прыгожая цыганка, у завушніцах, абвешаных маткамі бліскучых караляў, раскладала на стале пamятыя карты.

— Для сэрца... для дому,—суліла шчасьця цыганка,—неспакой, сонейка маё. Казённы дом, золатца маё... Вялікая дарога...

Цяжка было зразумець, што гаварыла цыганка, а маці суцяшалася і давала яшчэ акрайчык хлеба.

Цыганы часам застанаўліваліся ў яры, каля лесу. Яны раскладалі вогнішча, варылі, елі, разыходзіліся па вёсках, а цыганяты скакалі і так лоўка хадзілі на руках. Захар з таварышамі доўга сядзеў у баку і наглядаў. Ён іх не баяўся, хоць і ня пускала маці і страшыла, што могуць узяць з сабою. Калі аднойчы бацька пасварыўся на Захара за тое, што ён хадзіў у яблыкі ў суседаў сад, ён рашыў паехаць з цыганамі. Стары, чорны, як смоль, цыган, засьмяяўся.

— Дурны ты, малец, бацька ня пусьціць. У нас хапае сваіх галапузых.

— А я думаў, што вы страшныя і бярыцё малых,—сказаў расчаравана Захар. І зусім не захацеў ехаць з імі, калі ўбачыў, як адзін цыган, раззлаваўшыся, узяў малога за шыварат і кінуў вобзем раз і другі, а малады высокі цыган, выскаліўшы зубы, выхапіў з халявы бліскучы нож і кінуўся на жанчыну з маткамі караляў, на тую, што варажыла маці...

І гэта было страшна.

Падымаючы густы пыл, пад летняй сьпякотаю, ішлі парамі ў шэрых адзежах, закаваныя па руках і нагах, нявольнікі адны, спусьціўшы галовы, другія насьмешліва падняўшы іх, але ўва ўсіх іх віднелася туга. Салдаты высокія, плячыстыя, у шапках без казыркоў, ішлі весялей, паганяючы, і на штыках у іх блішчэла сонца.

— Мама, а куды іх вядуць?

— У турму.

— За што іх, яны-ж спакойныя?

— А за тое, што крадуць, забіваюць людзей...

Добра быць высокім і стройным салдатам, гэта ня тое, што страшным злодзеем!

Але, аднойчы, калі маці сядзела на прызьбе, шыла сарочку і ціханька сьпявала пра сваю маладосьць, а Захар сядзеў побач з ёю і слухаў, канвой застанавіўся каля іх хаты на адпачынак. Высокі чалавек, закуты па руках і нагах у бліскучы ланцуг, падышоў да іх, стаў і ціха пазваў маці:

— Домна! Маці падняла галаву.

— Васіль! Як-жа гэта?.. за што цябе?.. Божухна, божухна.

Высокі чалавек сеў, забразкаўшы ланцугамі. Ён прыблізіў да сябе Захара, але Захар спалохаўся адступіў назад.

Тады чалавек усьміхнуўся, пагладзіў яго па галаве.

— Ня бойся, я-ж твой дзядзька Васіль. Ай ты мяне ня ведаеш? Дзе яму ведаць, ён тады, як я апошні раз заяжджаў да вас, быў зусім маленькім. Ато які вырас!

І ўсё гладзіў Захара па галаве, трымаючы сярод калеп, гаворачы з маткаю. У яго былі такія сінія і глыбокія вочы, палова галавы паголенай, а рукі сьцёртыя ад такіх бразкучых сталёвых ланцугоў. Няўжо дзядзька Васіль злодзей? А мо забіў каго?

— Дзядзька, ты забіў каго?..

— Нікога я не забіў, дурненькі,—слаба ўсьміхнуўся Васіль...—Вырасьцеш, тады даведаешся...

— А куды цябе вядуць?

— Перш, брат, пасадзяць у турму, за высокія муры. А тады павядуць далёка, брат, у Сібір-матушку.

— На край сьвету, божухна мой,—сказала з жальбою маці.

— А ты хочаш уцячы?

— Хоць і хацеў-бы, дык не ўцячэш.

— А скора вернешся?

— А гэта ўжо як захочуць цар і паны.

І Захару было незразумела, як гэта чалавек нічога не зрабіў, а цар і паны гоняць яго у турму, б'юць,—і да болю хацелася плакаць, калі Васіль сказаў, пацалаваўшы яго і маці:

— Ну, бывай здарова, сястра! Не памінай ліхам!

Стройным цяжкім крокам, з бразканьнем ланцугоў пашоў канвой. Зажураная маці стаяла, сашчапіўшы рукі і пахіліўшы галаву. А Захар схапіў рукаў сарочкі ў зубы, каб не расплакацца, і хацелася яму крычаць удагонку:

— Дзядзька Васіль, дзядзечка! За што цябе? Вярніся!

Маці таксама не змагла адказаць, за што павялі брата.

Яна толькі расказала, што Васіль служыў у горадзе на фабрыцы і там паднялі нейкі бунт і Васіль гаварыў на сходзе. Дык хіба-ж можна за гэта весьці чалавека ў Сібір?

Захар пасьля часта думаў пра дзіўнага дзядзьку Васіля і аніяк ня мог разгадаць загадкі, бо загадка была страшнай і заўсёды прымушала шукаць сярод нявольнікаў, што праходзілі два разы на тыдзень, падобнага на яго і ненавідзець плячыстых салдатаў з бліскучымі штыхамі.

— Калі я вырасту,—думаў Захар,—буду рабіць як дзьдзька Васіль, але з турмы я ўцяку і ніякі ўраднік і ні салдат мяне ня зловіць.

Праходзілі таксама сьляпыя старцы-лірнікі. Худзенькі хлопчык у парванай шапцы вадзіў іх. Сівы і лысы дзед граў на разьбітай ліры. Яны застанаўліваліся ля вакон кожнае хаты. Ліра тоненька галасіла, жанчына з васпаватым тварам зачынала тонка і няпрыемна губнявячы; чорны, худы і высокі, як вялікамучанік, басавіта дапамагаў ёй. Яны вадзілі па бакох нязрачымі вачыма, сьпявалі пра беднага Лазара, які ляжаў у гнаі ля багатага дому, сьпявалі малітвы і страшылі людзей „мукамі пякельнымі, ранамі сьмяртэльнымі".

— Лю-юдзі дооб-ры-ыя, падайце што ваа-аша ласка кале-екам сьляпым, богам пакрыўджаным... — нараспеў прасіла жанчына.

Маці падала лусту хлеба і некалькі капеек.

— Памянеце за здароўе воіна Андрэя,—прасіла яна.

— За зда-а-роўе во-о-і-іна Андрэ-эя па-а-мяні госпадзі!—раптам падхоплівалі старцы.

А маці, стоячы ля варот, выцірала сьлёзы пярэднікам, успомніўшы пра мужа.

На сэрцы ў Захара заставаўся пасьля гукаў ліры сум і незадаволеньне. Ён садзіўся, апусьціўшы галаву на рукі, і думаў,—што такое незразумелае дзеецца з ім. Маці нават палохалася.

— Што з табою, сынок, ты можа хворы?

— Не, гэта я так...

— Чаго-ж ты задумаўся, як стары?

— Нудна неяк граюць яны і паюць. Ці страшна гэта ў пекле?

— Да не, ты ня бойся. Гэта людзі страшаць.

— А ці можна гэта знайсьці золата?

— Хто-ж яго ведае, можа і можна, толькі рэдка хто знаходзіць.

— А я чуў, Заюхна казаў, быццам за ярам на болоце сьвецяцца такія сьвечкі і, калі пайсьці ў поўначы сказаць — „чур, мае грошы!" Дык сьвечка патухне і зазьвіняць грошы.

— Гэтага хлусіў Заюхна. Чаму-ж ён сам не знайшоў?

Падгаварыўшы раз Сёмку—жулікаватага хлапчука, з круглай, як качан капусты галавою, яны ў поўнач пайшлі на балота за вёскай. Палахлівая цемень абкружала іх. У лесе дзіка, як малое дзіцё, крычала сава. Кожная птушка, выляцеўшая з-пад куста, пужала іх. А на балоце сьвяціліся аганькі, як сьвечкі, то набліжаліся, то адыходзілі. Хлопцы гаварылі шэптам і надавалі яшчэ большага страху ядзін аднаму. Ня ведалі, што рабіць. А шчасьце так блізка, блізка, то набліжаецца, то адыходзіць, як тыя аганькі.

— Тук, тук, тук—чуецца ў лесе.

Сёмка са страху паваліўся: яму здалося, што нехта чорны і лахматы цягне яго за руку, закрычаў і кінуўся бегчы. Перапалоханыя, прыбеглі да хаты, і больш ... хадзілі шукаць золата, бо ... „зачараванае" і няма чаго ... аб гэтым.

Арганізацыя новых і ўзбуйненьне старых савгасаў.

У 1929-30 г. у БССР будуць арганізаваны некалькі новых і ўзбуйнены шэраг старых савецкіх гаспадарак. Гэтым гаспадаркам надаецца пэўны напрамак; так, будуць спэцыяльныя гаспадаркі па разьвядзеньню лёну, канаплі, малочна-жывёлаводныя і г. д.

Сьпіс спэцыяльных гаспадарак, прынятых на калегіі Наркамзему, наступны:

Па Мазырскай акрузе. Савгас Канстантынава узбуйняецца на 2100 гэкт. Прырэзка павінна быць скончана да наступнай вясны, гэтай гаспадарцы надаецца бульбяна-лубяна-жывёлаводны ўхіл. Такі-ж напрамак надаецца савгасу Слабада, Петрыкаўскага р., на 1900 гэкт. Апроч гэтага, пастаноўлена зрабіць вышуканьне на 1500 гэкт. Пры в. в. Грыбаў-Сялючыцы прадугледжваецца асушэньне масыву па р. Трэмлі, вышуканьне па Найдабялеўскаму каналу дзеля арганізацыі тут спэцыяльных гаспадарак.

У Гомельскай акрузе арганізуецца спэцыяльны савгас па лубіну і жывёлаводзтву у Перадзел-Чарняўскім—на 1094 га.

Гэта гаспадарка будзе ўзбуйнена за кошт акаляючых мінэральных і мэліараваных зямель.

Веткаўская спэцыяльная гаспадарка арганізуецца на 1300 гэкт. У савгасе Рэчыца арганізуецца спэцыяльны савгас па экспартнаму жывёлаводзтву. Савгас Градоўля на 1.500 гэкт.—аб'ядноўваецца з гаспадаркай Насовічы. Гэтай аб'яднанай гаспадарцы надаецца лубінава-жывёлаводны ўхіл.

У Полацкай акр. на Асьвейскім балотным масыве арганізуецца канапляна-жывёлаводная гаспадарка на 4000 гэкт. Мэліарацыйнай групе Наркамзему даручана ўжыць захады асушыць у 1929-30 г. неабходную плошчу пад гэту гаспадарку. Белсельтрэст сумесна з АкрЗА хутка распачынаюць арганізацыю гэтае гаспадаркі.

У лясной дачы Баркавічы арганізуецца ільнаводны савгас на 6000 гэкт.

Апрача гэтых савгасаў, у Полацкай акрузе выдзяляюцца спэцыяльныя савгасы ў Нача-Шпакоўшчына—1000 гэкт. і Дзіва-Турасянка—3000 гэкт.

У Менскай акр. узбуйняецца савгас Раванічы на 400 гэкт.—пад лубінава-бульбяную і савгас Смалявічы на 1000 гэкт. пад малочна-жывёлаводную гаспадаркі.

У Віцебскай акр. арганізуецца спэцыяльная гаспадарка на плошчы ў 3000 гэкт. у вярхоўі р. Сьнячы, у Бабруйскай акр. Парыцкага р., у Ерафееўшчыне арганізуецца спэцыяльная лубінава-бульбяная-жывёлаводная гаспадарка ў 2.000 гэкт.

Апроч гэтага, будуць вывучацца вучасткі ў Бабруйскай акр. каля в. Зубраўшчына і 3000 гэкт. і каля в. Панкратавічы ў 1275 гэкт. з мэтаю арганізацый тут спэцыяльных савгасаў.

Аб конкурсе на загатоўку другарадных відаў сыравіны.

Хлебазагатоўчая кампанія, а таксама баявое заданьне па збору бульбы адцягнулі на некаторы час увагу загатоўцаў ад пытаньняў другарадных выглядаў экспортнай сыравіны. Улічваючы гэтыя абставіны, Наркамгандаль БССР працягнуў тэрмін конкурсу на загатоўку другарадных відаў сыравіны да 1 сакавіка.

[illegible]

...лася шмат чужога элемэнту—былыя гандляры і спэкулянты, якія ашукоўвалі сялян пры зборы рызьзя, касьцей і іншых відаў экспорту. Неабходна прыцягнуць да работы камітэты ўзаемадапамогі, [illegible]

[illegible]

Л. Манін.

У кіпцюрох клясавага ворага.

П'янка, сямейнасьць, кругавая парука, зажым самакрытыкі, шкодніцтва панавалі на ст. Коханава.

ПРАЛЕТАРСКАЯ ГРАМАДЗКАСЬЦЬ ПАТРАБУЕ СУРОВАГА ПРЫСУДУ ДЛЯ ЗЛАЧЫНЦАЎ.

Савецкі друк шмат увагі аддаў праявам шкодніцтва на Аршанскім чыгуначным вузьле, але мабыць ня ўсе праявы гэтыя яшчэ выкрыты і на сёньнешні дзень вылазкі клясавага ворага, зьвязаныя з момантамі шкодніцтва, выкрыты і на адным з вучасткаў Аршанскага вузла—на ст. Коханава.

Тут на працягу амаль што 3-х год мелася systэматычная п'янка, сямейнасьць і супольная парука, якія зьнішчалі праявы крытыкі і самакрытыкі сярод рабочых, тэрарызавалі рабочых, рабіліся пераводы „непажаданых" асоб у іншыя месцы, выконваліся службовыя абавязкі ў п'яным выглядзе, замена дзяжурных па станцыі, у момант пропуску скорых цягнікоў, стрэлачнікамі, апранутымі ў дзяжурніцкую шапку і шмат іншага агіднага, што шкадліва адбівалася на становішчы транспарту.

Ва ўсіх гэтых праявах шкодніцтва актыўны ўдзел прымалі: ДС (начальнік станцыі) Папкавіч; ДСП (намочнік) Каранькоў А.; Каранькоў П.; Якубовіч І. і стрэлачнік Кітаеў. Цэлы шэраг фактаў, выкрытых УчКА, пры ўдзеле МК 16 і парторганаў Коханаўшчыны, сьведчаць аб разнузданасьці клясавага ворага на ст. Коханава.

Зажым крытыкі і самакрытыкі праводзіўся ва ўсю і з „азарнікамі" рабочымі расправяліся на свойму: альбо папярэджалі: «Калі ня будзеш насіць гарэлку,—мы цябе ў 24 гадзіны звольнім» (так гаварыў ДСП Каранькоў А. стрэлачніку Кітаеву).

— «Вы мне тут наробіце брудных спраў. Тут быў Усовіч і нарабіў іх...» так адказаў ДС Папкавіч рабочаму Шэліханаву, калі ён загадаў працаваць у канторы, каб вывучыцца... і вядома яго не прынялі, бо ня былі ўпэўнены ў яго „сумленнасьці", патрэбнай для ўсіх аматараў гэтае гоп-кампаніі.

Быў і іншы мэтад расправы з крытыкуючымі іх дзеяньні рабочымі: звальненьне, перамяшчэньне і г. д.

Праявы п'янкі сярод сваіх дайшлі да пабояў (Каранькоў А. пабіў Каўдушку). П'янкі былі перанесены і ў сялянскія хаты, дзе актыўную ролю адыгрывалі Каранькоў А., Якубовіч І, дапамагае ім у гэтым фэльчар чыгуначны Палякоў.

Лепш за ўсіх сваімі п'янымі паводзінамі адзначаўся ДС Папковіч.

Апошні з 8-XI на 9-XI ня мог прыняць таварнага цягніка № 5011, бо быў п'яны і ў момант прыходу да яго брыгады цягніка накіраваўся на «рыбскі фронт», і выгрузку багажу праводзіў крыху менш п'яны стрэлачнік Кітаеў, які перад гэтым у шапцы дзяжурнага важна прапускаў скоры цягнік па Маскву.

ДСП Якубовіч, выконваючы абавязкі страхупаўнаважанага, аблаяў брыдкімі словамі рабочага Сакалова толькі за тое, што апошні запытаў у яго „ці хутка вы выплаціце грошы на харчаваньне дзіцяці" і ў п'яным выглядзе пабіў аднойчы рабочага, члена КСМ Леўчука С.

ДСП Каранькоў П., апроч удзелу ў п'янках у пачатку лістапада, ведаючы, што шлях на Талочын заняты рабочым цягніком, адправіў з Коханава на Талочын па гэтаму шляху другі цягнік і толькі выпадак не давёў да крушэньня гэтых абодвых цягнікоў. Вось частка з таго вялікага, агіднага, што мела месца на працягу некалькіх год на ст. Коханава і зусім зразумела, што МК 16 на пленуме сваім ад 3-XII г. г. пры ўдзеле 11 рабочых—актывістаў прызнаў усе гэтыя зьявішчы шкодніцтвам і налічыў немагчымым насіцеляў гэтых агідных зьявішчаў прабываньне ў шэрагах саюзу чыгуначнікаў.

Савецкая грамадзкасьць патрабуе як мага найхутчэйшага правядзеньня сьледзтва і пакараньня ўсяе пералічанае групы ў наказальным судовым працэсе, каб ворагі рабочае клясы атрымалі моцны рашучы ўдар па сваіх брудных лапах.

Неабходна прыцягнуць да адказнасьці і першага «натхніцеля» прасьледваньняў і перамяшчэньняў рабочых б. ДР Патаповіча, якога зараз на ст. Коханава няма.

Нельга моўчкі абмінуць і „візыты" на ст. Коханава паважанага эскулапа Палякова і яго ўдзел у п'янках, карцёжнай азартнай гульні і дэбошах, якія, мусіць, мелі месца і прыцягнуць яго да адказнасьці.

Анатолі Бяляеў.

Абураючыя ўчынкі ў кіно-тэатр[ы]

[illegible]

Агітпроп ЦК КП(б)Б паведамляе,

што тэрмін падачы заяў і дакумэнтаў на маскоўскае падрыхтоўчае аддзяленьне ІЧП зацьверджаных Сэкратарыятам ЦК ВКП(б) падоўжан да 15-га сьнежня 1929 г. Падача заяў і дакумэнтаў у Апад ЦК КП(б)Б павінна быць не пазьней 12 сьнежня 1929 г.

Умовы прыёму на маскоўскае падрыхтоўчае аддзяленьне ІЧП на 1930-31 навучальны год.

(Зацьверджаны Сэкратарыятам ЦК ВКП(б) 27-IX-29 г.)

§ 1. Падрыхтоўчае аддзяленьне мае сваёй задачай падрыхтоўку да паступленьня ў ІЧП. Тэрмін прабываньня на аддзяленьні ўстаноўлен двухгадовы.

§ 2. Падрыхтоўчае аддзяленьне мае адзіную праграму і на аддзяленьні не разьбіваецца. Прыём вытвараецца толькі на 1-ы курс.

§ 3. На падрыхтоўчае аддзяленьне прымаюцца члены ВКП(б), выключна рабочыя і сяляне, узростам ня больш 28 год і ўладаючыя: 1) ня менш чым пяцігадовым партыйным стажам, або чатырохгадовым стажам з папярэднім стажам актыўнай камсамольскай работы; 2) для рабочых—ня менш чым пяцігадовым вытворчым стажам; 3) грунтоўным вопытам масавай партыйнай, прафсаюзнай або комсамольскай работы; 4) агульна-адукацыйнай падрыхтоўкай ў аб'ёме курсу рабфаку.

§ 4. Кандыдаты на падрыхтоўчае аддзяленьне камандыруюцца ІККІ, ЦК ВКП(б), ЦК нацкампартый, краявымі і абласнымі камітэтамі, ПУР'ам і ВЦСПС.

Увага: Рабфакам і камвузам асобнай разьвёрсткі ад ІЧП не даецца, аднак і з гэтых арганізацый партыйнымі камітэтамі адбіраюцца кандыдаты толькі з скончыўшых у 1929-30 г., адпавядаючыя ўмовам прыёму, высоўваемыя прэзыдыумамі рабфакаў і праўленьнямі камвузаў.

§ 5. Усе таварышы, камандыруемыя на падрыхтоўчае аддзяленьне, павінны прадставіць у Праўленьне ІЧП (Остожанка 53) не пазьней 15-га сьнежня 1929 г. 1) заяву з указаньне[м] ...; 2) кароткую аўтабіяграфію з ... указаньнем вытворчага стажу, ... сца працы; 3) завераны партс... становішча і вытворчы стаж; 4) ... дацыю камандыруючай арганізацыі ... тыйнай характарыстыкай, заць... парткамітэтам ня ніжэй Акр... пасьведчаньне аб сканчэньні Р... другое навучальнае установы, ... праходзілася таварышом; 6) ад... скага дакумэнту і 7) заключэн... цынскай камісіі аб становішч... за апошнія тры гады. Усе ... абмяркоўваюцца мандатнай ка... ВКП(б).

§ 6. Дапушчаныя мандатнай ... (за выключэньнем канчаючых у ... рабфакі і камвузы) праходзяць ... ковым парадку завочную пад... праз завочна-кансультацыйнае а... не ІЧП.

§ 7. Усе таварышы, дапушча... датнай камісіяй да іспытаў, а... юць двухмесячны водпуск з за... утрыманьня (звыш чарговага а... у тэрмін па рашэньню партыйн... тэту, не пазьней 1 чэрвеня.

§ 8. У жніўні 1930 г. усе да... праходзяць уступіцельныя іспы... старычнаму матэрыялізму і саве... стытуцыі, палітэканоміі і экан... ны, гісторыі народаў СССР, ... ВКП(б) і ленінізму, па расейск... матэматыцы. Пры іспытах у... выніку работы па папярэдняй па... цы пад кіраўніцтвам ЗКО пры ... і.

КВАТЭРНАЯ ВАЛАКІТА.

Началося яно зусім проста. Тав. Шэнец дэмабілізаваўся з Чырвонае арміі і пачаў хадзіць у Менскі Камгас, каб далі кватэру. Камгас адсылаў у Гарсавет, Гарсавет накладываў рэзалюцыю і пасылаў ў жылстол, жылстол ставіў пячатку і накіроўваў у Камгас і гэтак цэлы год тав. Шэнец хадзіў па хвалях бюракратычнага мора.

Чароўны жнівенскі дзень, сонца ласкава грэе, здаецца і па кватэру трэба забыцца, але тав. Шэнец—чалавек упарты, узяў і зайшоў у Камгас, з Камгасу ў Гарсавет, адтуль у жылстол і ў выніку атрымаў адносіну па занятцы вольнага пакою па Шырокай вуліцы № 58, кв. 2.

Калі Шэнец прыйшоў да гаспадара кватэры Дукара, дык той адказаў:

— Не признаю никаких постановлений и законов. Я—хозяин и крышка. Дайте мне ордер.

І пайшоў хадзіць гр. Шэнец па ўстановах, дабіваючыся ордэра.

У той час дамаўласьнік Дукар раскінуў у вольным пакоі вакно, нацягаў цэглы і калі прыйшоў Шэнец да яго з ордэрам за № 1784, дык атрымаў адказ:

— Произвожу капитальный ремонт и никаких ордеров не признаю.

Бурная ноч, неба ўсё абложыла чорнымі хмарамі, вуліцы Менску былі пустыя, толькі дзе-ні-дзе прачухаецца старая бабулька, якая ўцякае ад надыходзячай буры. І вось у гэту ноч, праз разбуранае вакно, у вольны пакой гр. Дукара ўсяляўся нейкі Кантаровіч, а Шэнец пайшоў у камгас, з камгасу ў гарсавет, з гарсавету ў жылстол, атрымоўваў рэзалюцыі на рэзалюцыях і ў выніку атрымаў другі ордэр за № 1959.

З гэтым ордэрам гр. Шэнец пайшоў па Нізкі завулак, каб там заняць кватэру, але прышоўшы туды, Шэнец пабачыў, што і там кватэра занятая.

І пайшоў гр. Шэнец зноў хадзіць у Гарсавет, з Гарсавету ў жылстол. Нарэшце да пракурора. Пракурор, расьсьледаваўшы справу, даў камгасу наступную адносіну: «Накіроўваючы пры гэтым службовую запіску, выданую вамі ад 28-IX 1929 г., прашу прыняць меры для высяленьня гр. Кантаровіча з кватэры, у якую ён самапраўна ўсяліўся і якая прадастаўлена гр. Шэнецу на Шырокай вул. № 58, кв. 2.

Камгас гэту адносіну прыняў да ведама, а Шэнец і сядзіць без кватэры.

— Браткі, дапамажэце, — з такой прамовай зьвярнуўся Шэнец да рэдакцыі, і калі рэдакцыя занялася гэтай справай і паслала прадстаўніка ў камгас для высьвятленьня, дык там супрацоўнік атрымаў адказ.

— Нам няма часу, станьце ў чаргу.

Але і праўда часу малавата, камгас мусіць рыхтуецца да ўрачыстага сьвяткаваньня, прысьвечанага паўтарагадовай цяганіны справы Шэнеца.

На пакоях вывешваюцца плякаты, абвесткі наступнага зьместу:

— Старшыня сёньня ня прымае. Прыёму няма. Прытрымлівацца чаргі і г. д. Трэба ўтварыць унечарговы прыём—прадстаўніка РСІ.

Лапша.

ЗА ДЗЕНЬ.

— Перавыбары ФЗМК па Беларусі будуць праведзены на працягу лютага-красавіка м-ца 1930 году.

— Шэраг адказных прафпрацаўнікоў выехалі на месцы для правядзеньня справаздачы ЦСПСБ аб сваёй дзейнасьці за апошнія 2 гады. Адначасова па больш буйных прадпрыемствах будуць праведзены выбары дэлегатаў на ўсебеларускі зьезд прафсаюзаў.

— Згодна вестак саюзу сярод сельгасрабочых Беларусі распаўсюджана 3-й дзярж. пазыкі на 1061 тысячу рублёў. Сярод батрацтва распаўсюджана на 140 тысяч рублёў,

— Саюзам швэйнікаў накіравана ў вёску рабочая брыгада для ўдзелу ў перавыбарах сялянскіх камітэтаў узаемадапамогі. Такія-ж брыгады накіраваны саюзамі нархарч і працмастацтва.

— У зьвязку з набліжэньнем перавыбараў камітэтаў сялянскіх таварыстваў узаемадапамогі, ЦП саюзу будаўнікоў пастанавіла паслаць рабочую брыгаду на вёску для правядзеньня падрыхтоўчай працы да перавыбараў.

Групкомам прапанавана ў тэрміновым парадку на агульных сходах вылучыць рабочых.

ЦП саюзу скураной прамысловасьці Беларусі вылучыла 7 рабочых ад варштатаў на пасаду загадчыкаў і намесьнікаў загадчыкаў крам МЦРК.

Усебеларускі зьезд па жывёлаводзтву.

Калегія Наркамзему пастанавіла склікаць на 27-га студзеня 1930 г. усебеларускі зьезд па жывёлаводству. Парадак дню зьезду наступны: чарговыя задачы сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, шляхі разьвіцьця жывёлаводзтва ў БССР, перапрацоўка і апрацоўка прадуктаў жывёлаводства, кармавая база, дасьледчая справа па жывёлаводству падрыхтоўка заатэхнічных кадраў.

На зьезд прыбудзе 190 дэлегатаў. Запрошаны прадстаўнікі акцыянэрных т-ваў „Скотовод" і „Овцевод".

Леташняе самаабкладаньне ня ўзыскваюць.

(Зялёнацкі с-с, Калінкавіцкага р., Мазырскай акр.).

Сёлета ў нас па ўсіх вёсках прынята самаабкладаньне на 50 проц. ад падатку. Сродкі гэтыя пойдуць галоўным чынам на культурныя патрэбы сельсавету.

Але разам з гэтым 25 проц. самаабкладаньня мінулага году ня ўсысканы. Так напрыклад, у Насовічах з 2000 руб. яшчэ ня ўзыскана 754 р., у Гарочыцах каля 600 руб. і наогул па сельсавету да 1600 руб.

С. Хваёвы.

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— 8-XII, а 8 гадзіне ўвечары адбудуцца заняткі антырэлігійнага сэмінарыя пад кіраўніцтвам Шукевіча, будзе заслухан даклад т. Марголінай на тэму аб паходжаньні рэлігіі.

— Групком 7, саюзу Працасьветы, паведамляе, што 8-XII, а 6 гадз. увечары ў доме Асьветы, адбудзецца вытворчая нарада тэхнічных працаўнікоў усіх дашкольных установаў г. Менску.

Дом Пісьменьніка

У аўторак, 10 сьнежня ў дзень а 1[..] гадзіне, адбудзецца сход фракцыі Бел. АПП,

Яўка ўсіх членаў і кандыдатаў і ўсіх членаў ЛКСМБ—абавязкова.

БЮРО ФРАКЦЫІ.

Адказны рэдактар П. ШАСТА[..]

Паседжаньне Белбюро сэкцыі працаўнікоў дру[ку]

адбудзецца сёньня 8-га сьнежня а 4-ай гадзіне дню ў пам[яш]каньні рэдакцыі газэты „Савецкая Беларусь"

(рог вуліц Ленінскай і К. Маркса)

ПАРАДАК ДНЮ: 1. Зацьверджаньне пляну працы бюро, 2) Разгляд ... ВСНГБ аб шэфстве газэт над рабочымі вынаходцамі; 3) ... фармацыя аб перавыбарах мясцкому газэт „Рабочы" і „...ка"; 4) Разгляд заяў т. т. Ладнага, Гарэліка і інш. Бягу[чыя] справы.

Яўка ўсіх членаў Белбюро абавязкова. Запрашаюцца старшыні мясцкомаў.

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".	З панядзелка 2 сьнежня „РЭЙКІ ГУДУЦЬ" і кіно-хроніка БЕЛДЗЯРЖКІНО.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	Нямецкі фільм „ЗЯЛЁНЫ ЗАВУЛАК" драма ў 6 частках. Звыш праграмы: Хроніка Савкіно № 65.
1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР"	З панядзелка 2 сьнежня Новы фільм савецкай вытворчасьці „МАНІФЭСТ" у 5 частках. Звыш праграмы: Цёмны канёк камэдыя ў двух частках.
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ"	З панядзелка 2 сьнежня новы бытавы фільм „НА ЗАВАРОЦЕ" драма ў 6 частках. Звыш праграмы: „Яна —гэта ён" у 2 ч. Пачатак а 7 гадзіне. Чарговая пастаноўка „СЫН ЗОРРО".

НА 1930 ГОД

СЬПЯШАЙЦЕСЯ ПАДПІСАЦЦА НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ"

Савет Народных Камісараў, Эканамічная Нарада, Падрыхтоўчая Камісія, Камітэт Будаўніцтва, Камітэт па хэмізацыі нар. гаспадаркі, Камітэт па справах друку і лёнапяньковы камітэт

ПЕРАЙШЛІ У НОВАЕ ПАМЯШКАНЬНЕ

Чырвонаармейская, 3.

ТЭЛЕФОНЫ:	
Старшыні СНК	4-63
Асабовы Сэкратар Старшыні СНК	6-41
Кіраўнік Спраў СНК і Эканам. Нар.	16-38
Сэкратар СНК	92
Сэкратарыят СНК	6 47
Эканамічная Нарада	55
Сэкратар Эканамічнай Нарады	93
Падрыхтоўчая Камісія	6-64, 5 53
Старшыня Падрыхтоўчай Камісіі	7-85
Камітэт Будаўніцтва	14-96
Камітэт па справах друку	16-37, 8-51
Інфармац. Аддзел СНК	16-37
Заля пасяджэньняў СНК	12-63
Дзяжурны міліцыянэр	16-40
Вайсковая кансультацыя СНК	9-48

УЧИТЕСЬ САМИ

РУССКОМУ ЯЗЫКУ по книгам:

1. Культура речи

Кратк. содерж.: выразит. чтение, запись на слух, составл. плана, связная речь, раб. над словарем, сжатое изложение, выдержки и цитаты, формулировки в деловой речи, стиль, знаки препинания, творч. работа (письмо, дневник, воспомин., автобиография и др.) Цена с пересыл. 1 руб. 80 к., в переп. 2 руб.

2. Как писать сочинения

Кратк. содерж.: темы, материал, вступление, предисл., заключение, повествование, описание, рассужд., типы сочин., характеристика, работа над словом, раб. над фразой. Разработ. планы сочин., практическ. упражнения. Цена книги с пересылкой 1 р. 75 к. Высыл. Изд-во БРОКГАУЗ-ЕФРОН, Ленинград, внутри Гостинного Двора, 124-8.

МЕНСКІ АКРУГОВЫ ФІНАНСАВЫ АДДЗЕЛ ПАВЕДАМЛЯЕ, што авансы прыбытковага падатку на 1929-1930 год па раскладу № 2 налічаны і паведамленьні разасланы платнікам.

ТЭРМІН ВЫПЛАТЫ 10 СЬНЕЖНЯ 1929 г.

Платнікі, якія не атрымалі паведамленьня, павінны зьвярнуцца ў Аб'яднаную канцылярыю Інспэкцыі Простых Падаткаў.

КОШТ ПУБЛІКАЦЫІ ЗАГС 3 РУБ.

Заочные курсы „ПОЛИГЛОТ" (сущ. с 1917 г.).

1. Высшие счетные курсы.
2. Иностранные языки (англ. и нем.).
3. Чертежно-конструкт. и худож. курсы (строит., архитектур., черч. машиностр. черчение и рисование).
4. Агрокурсы. Отделы: полеводство и животноводство.
5. Профессиональные курсы кройки по нов. координатосистеме.
6. Курсы практич. знаний.

Предметы, бухгалтерия (общ. и торг., фабр.-заводск., банков.), копиручет, ком. выч., корресп., делопроизв., стенография, исправление почерка.

Подробн. прогр. и просп. выс. за 20 к. мелк. почт. марк., вложенн. в конверт. Ростов н-Дону. Курсы „ПОЛИГЛОТ".

РЕМЕСЛ[А]

столярное, токарное, слесарное, ...ницкое, кузнечное, гончарное, ...плетное. Кройка, шитье, вязань..., шиванье, плетенье, выпиливань..., жиганье, вырезанье, и мн. др. ...те по книге П. ЛЕОНЬТЬЕВ[А]

„РУЧНОЙ ТРУ[Д]"

384 стран., 199 рисунков с обра[зцами] работ и с указаниями по самод[ель]ному изготовлению инструмен[тов]. Цена с пересылкой 3 руб. Высылает Изд-во БРОКГАУЗ-Е[ФРОН], Ленинград, внутри Гостин. Двора, [124-8].

ЧТОБЫ ЗНАТЬ В[СЕ] О РАБОТЕ И ЖИЗ[НИ] КОЛХОЗО[В] НЕОБХОДИМО ВЫПИСА[ТЬ] двухнедельный журнал „КОЛЛЕКТИВИС[Т]"

самый распространенн[ый] массовый колхозный жур[нал]

Открыта подписка на 193[0] г.

Подписная цена:

на 1 год	5 р.
на 9 мес.	3 р.
на 6 мес.	2 р.
на 3 мес.	1 р.

подписку и деньги шли[те] по адресу

Москва, Покровка, Колпачный пе[р.], 7. Контора журнала „КОЛЛЕКТИВИСТ"

Подписка принимаецца также [всеми] почтовыми предприятиями, письмо[нос]цами, жел. дор. киосками и в[семи] кустовыми об'единениями колх[озов].

Гр-не Бляхція Янка Астапаў нарадж. 1835 г. Макрына Міхасева—46 г. і іх дзеці Макрына—20 г., Яўгеньня—19 г., Піліп—16 г., Марыля—14 г., Валянціна—10 г. і Віктар—5 г., якія паходзяць з гр-н с. Дудзічы, Самахвалаўскага раёну Менскай акр. і жывуць там зьмяняюць прозьвішча „Бляхція" на прозьвішча „Пакроўскія".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць аб гэтым Менскі ЗАГС, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-ка Кроль Мар'ися Юдэлева, нарадж. у 1910 г., якая паходзіць з гр-н гор. Менску і жыве у Менску, зьмяняе імя Мар'ися на імя „Бэлла".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены імя, просяць паведаміць аб гэтым у Менскі ЗАГС, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-н Трусэвіч Эдуард Вільгельмаў нарадз. у 1911 г., які паходзіць з гр-н в. Казлоўшчына, Койданоўскага раёну, Менакругі і жыве там, зьмяняе прозьвішча „Трусэвіч" на прозьвішча „Мінютка".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча просьба паведаміць аб гэтым Менскі ЗАГС паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-ка Запольская Марыя Вікенц'ева, якая паходзіць з гр-н г. Менску і жыве ў Менску нарадзілася у 1908 г. зьмяняе прозьвішча „Запольская" на прозьвішча „Рабініна".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены гэтага прозьвішча просяць паведаміць Менскі ЗАГС, паказаўшы сваё прозьвішча імя, імя на бацьку і месца жыцьця.

Гр-н Бабене Іван Міронаў, які паходзіць з гр-н в. Навасёлак Крывоселкаўскага с.-с., Капыльскага р-ну і жыве там, зьмяняе прозьвішча „Бабеня" на прозьвішча „Кратоў".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць аб гэтым Менскі ЗАГС, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-не Торбы: Васіль Іванаў нарадж. 1869 г., Ганна Казімірава нараджэньня 1876 г., Іван Васілеў—1902 г., Анна Карпава — 1907 г., Барыс Васілеў—1903 г., Вольга Васілева—1911 году, якія паходзяць з гр-н в. Макавішчы, Каменскага с.-с., Узьдзенскага раёну, Менскай акр. і жывуць там, зьмяняюць прозьвішча „Торба" на прозьвішча „Наліноўскія".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць Менскі ЗАГС паказаўшы сваё прозьвішча імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Гр-не Ерахавец Іван нарадж. 1907 г. і Ерахавец Мікола нарадж. 1909 г., якія паходзяць з гр-н в. Плісы, Смалявіцкага р-ну, Менакругі і ўвесь час жывуць там, зьмяняюць прозьвішча „Ерахавец" на прозьвішча „Бычкаловічы".

Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просьба паведаміць аб гэтым Менскі ЗАГС, паказаўшы сваё прозьвішча, імя і імя па бацьку і месца жыцьця.

Нарсуд Тураўскага р-ну Мазырскай акругі на падставе прысуду за 13 лістапада 1929 г. арт. 213 К. К. за пакупку у гр. Паддубнага ільготнага лесаматар'ялу на лазьні у той час як забаронена купляць у сялян ільготны лес, абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне старшыні Тураўскага мясцсавету Кашпею Васілю Дзем'янаву.

Кашпей жыхар м. Турава.

595.

Друкарня БДВ